

**PROGRAM DELA
IN FINANČNI NAČRT
POSLOVANJA
URBANISTIČNEGA INŠTITUTA RS
ZA LETO 2024**

Ljubljana, januar 2024

Vsebina

1	Program dela.....	4
1.1	Vizija in poslanstvo	4
1.2	Kratka predstavitev UIRS	5
1.3	Poudarki programa dela za leto 2024	7
1.4	Dolgoročni cilji delovanja	7
1.5	Letni cilji ter projekti in aktivnosti za uresničevanje ciljev za leto 2023	9
1.6	Zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo cilji in aktivnosti JRZ.....	13
1.7	Druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predlaganih ciljev	14
1.7.1	Znanstvenoraziskovalna dejavnost, vključena v sredstva za stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti prejemnika stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: S-ZRD-O)	14
1.7.1.1	Vsota ISF-O in PSF-O (infrastrukturalna dejavnost, upravljavska in podporna dejavnost, raziskovalni programi, mladi raziskovalci in razvojni steber)	14
1.7.1.2	Razvojni steber - RSF-O (Se doda po določitvi sredstev s strani ministrstva!).....	16
1.7.2	Znanstvenoraziskovalna dejavnost, ki se financira po javnih razpisih in pozivih	17
1.7.3.	Mednarodno sodelovanje in mednarodni projekti.....	24
1.7.4	Opis strokovnih nalog oziroma javne službe z drugih področij dela	28
1.7.5	Tržna dejavnost.....	29
1.8	Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja , ki vključuje nakup opreme, za leto 2024	30
2	Finančni načrt za leto 2024	32
2.1	Izhodišča in kazalci na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev za leto 2024.....	32
2.2	Obrazložitev finančnega načrta za leto 2024 po posameznih izkazih.....	34
3	Kadrovski načrt	50
3.1	Število zaposlenih po virih financiranja z obrazložitvijo	50
3.2	Preglednici s kadrovsko strukturo zaposlenih po plačnih podskupinah in trajanju zaposlitve	51
3.3	Obrazložitev kadrovskega načrta	52

V tem dokumentu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

1 Program dela

1.1 Vizija in poslanstvo

Urbanistični inštitut Republike Slovenije je osrednja slovenska znanstvenoraziskovalna ustanova s področja planiranja in urejanja prostora ter sorodnih disciplin. Da bi takšen status obdržali še v prihodnosti, se moramo konstantno boriti in strokovni javnosti dokazati, da smo najboljši. Spreminjajoče se okoliščine, tako glede pristopov k raziskovalnemu delu, kakor glede ključnih dejavnikov, ki vplivajo na uspešno izvajanje raziskovalnega dela, predstavljajo nove izzive, s katerimi se moramo stalno soočati in ustrezno in učinkovito spopadati.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije mora tudi v prihodnosti ostati osrednja slovenska znanstvenoraziskovalna ustanova s področja planiranja in urejanja prostora ter sorodnih disciplin. To bo mogoče doseči le, če bomo sledili naslednjim temeljnim strateškim ciljem:

1. Doseganje odličnih znanstvenoraziskovalnih rezultatov.

Na Inštitutu deluje zelo visoko kakovosten raziskovalni program Prostorsko načrtovanje, ki ga sestavljajo raziskovalci z različnimi specializacijami na področju načrtovanja in urejanja prostora. Ta program predstavlja jedro znanstvenega delovanja Inštituta. Inštitut je leta 2023 ponovno uspešno kandidiral na razpisu Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS (ARIS) za sofinanciranje raziskovalnih programov.

Ključna znanstvena izhodišča omenjenega raziskovalnega programa so:

1. pametna mesta in skupnosti s poudarkom na interpretaciji in vključevanju sodobnih pristopov kot so ekosistemski pristop (EsA) in na naravi temelječe rešitve (NBS) ter razvoju uporabe sodobnih IT in GIS-a za optimiziranje procesov razvoja mest in skupnosti
2. trajnostni razvoj s poudarkom na nizkoogljični družbi, prilagajanju podnebnim spremembam z bolj učinkovito organizacijo dejavnosti v prostoru, porabo razpoložljivih naravnih virov, učinkovito uporabo energije ter sočasnim in usklajenim načrtovanjem drugih sistemov in nosilcev kakovosti bivanja, še posebej zelene infrastrukture in mobilnostnih sistemov
3. kakovost bivanja v vključujočih in zdravih skupnostih s poudarkom na razvoju prostorske demografije, ki upošteva strukturne, kulturne in družbeno ekonomske soodvisnosti v prostoru; ter stanovanjske oskrbe kot dejavnika kakovosti življenja in blaginje ljudi.

Skladno z razvojnimi programi EU in raziskovalskimi usmeritvami (Obzorje 2020) ter cilji mednarodnih (UNEP, 2015), evropskih (UA-EU, EC, 2016; Transition towards sustainable and liveable urban futures-JPI Urban Europe, 2015; BS, EC, 2011) in slovenskih usmeritev (SPRS 2, v pripravi, MOP, 2017; SRS, MGRT, 2017) bodo raziskave in razvoj v okviru omenjenega raziskovalnega programa usmerjeni na štiri medsebojno povezane in dopolnjujoče sklope:

1. vrednotenje sodobnih razvojnih paradigem in usmeritev z namenom ugotavljanja njihove uporabne vrednosti v procesih prostorskega načrtovanja
2. mobilnost in nizkoogljična družba
3. prostorska demografija, migracije in socialne inovacije ter izzivi za stanovanjsko oskrbo
4. razvoj metod in orodij za izvajanje načrtovalskih procesov ter prikaz stanj, sprememb in simulacij razvoja prostora.

Odlične znanstvenoraziskovalne rezultate pa je mogoče doseči le s kvalitetnim izvajanjem znanstvenih raziskav, tako temeljnih kot tudi aplikativnih.

2. Pridobivanje raziskovalnih in strokovnih projektov doma in v tujini.

Kot znanstvenoraziskovalna organizacija ima Inštitut možnost pridobiti znanstvenoraziskovalne in strokovno-izvedbene projekte na naslednje načine:

1. Kandidiranje na razpisih ARIS za (so)financiranje raziskovalnih projektov, na razpisih ARI za CRP-e, ter na razpisih drugih ministrstev in pristojnih organov.

2. Partnersko sodelovanje v različnih EU raziskovalnih programih oz. drugih mednarodnih raziskovalnih projektih.
3. Neposredne ponudbe predlogov raziskav potencialnim naročnikom oz. uporabnikom v Sloveniji in sodelovanje na razpisih drugih javnih zavodov, kot so občine in regionalne razvojne agencije ipd..

3. Zagotavljanje povezav med raziskovalnim delom in implementacijo rezultatov raziskav v praksi.

Večjo pozornost raziskovanja mora Inštitut še naprej usmerjati tudi v problematiko trajnostnega razvoja na vseh ravneh prostorskega načrtovanja in regionalnega razvoja, urbanističnega oblikovanja, krajinskega načrtovanja in oblikovanja, varstva okolja ter naravne in kulturne dediščine, stanovanjske problematike, prometa in prostorske informatike. Inštitut si mora v prihodnje poiskati več možnosti za izvajanje operativnih nalog (npr. študije primerov), da bo lahko sproti testiral in implementiral raziskovalne dosežke v konkretni urbanistični praksi. Inštitut mora biti bolj prisoten in upoštevan s svojim strokovnim znanjem pri pripravi in spreminjanju zakonodaje na področju urejanja prostora. Pri tem mora Inštitut še posebej ohranjati in razvijati kritični odnos do obstoječih družbenih praks. Ključni pogoj za to je avtonomija stroke in ohranitev neodvisnosti Inštituta kot javnega raziskovalnega zavoda.

4. Vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces.

Za dvig znanstvene odličnosti je pomembno tudi vključevanje kakovostnih raziskovalcev, doktorjev znanosti, v procese doktorskih študijev na Univerzah. Takšno vključevanje omogoča raziskovalcem stike z novostmi in sodelovanje v konzorcijih, ki objavljajo najnovejše izsledke iz področij delovanja, na katerih so sami aktivni. Potrebno je torej povečati vpetost v izobraževalne programe s sodelovanjem in povezovanjem tako z domačimi kakor tudi s tujimi univerzami.

5. Zagotavljanje ustrezne kadrovske zasedenosti.

Ne glede na sedanje finančne zmožnosti Inštituta ugotavljamo, da na Inštitutu primanjkujejo določeni strokovni profili, ki so nujno potrebni za njegovo učinkovito delovanje in celovito izvajanje ključnih nalog, ki so navedene v opredelitvi njegovih glavnih raziskovalnih področij.

Za doseganje ustrezne kadrovske zasedenosti je tudi nujno treba vzgajati in razvijati kadre, ki bodo sposobni prevzeti vodilne vloge na posameznih področjih raziskovanja, v primeru odsotnosti oz. odhoda vodilnih starejših raziskovalcev, po upokojitvi.

6. Izboljševati prepoznavnosti ustanove in njenega delovanja doma in v tujini.

Prepoznavnost Inštituta je potrebno redno posodabljanjati, doma in v tujini.

Inštitut uresničuje **poslanstvo** kot interdisciplinarni javni raziskovalni zavod na področju urejanja prostora in s tem povezanih ved:

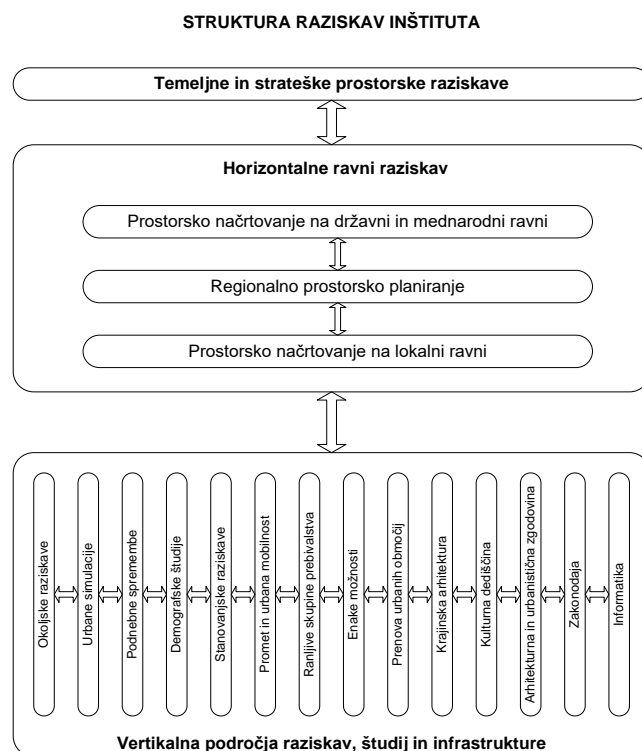
- Opravlja temeljne in aplikativne raziskave na področju prostorskega načrtovanja in z njim povezanih disciplin. Inštitut stremi k raziskovanju in pojasnjevanju razvoja urbanih fenomenov v Sloveniji, k sistematičnemu spremljanju in dokumentiranju razvoja prostorskih struktur države, zlasti pa razvoja mest in naselij, k sodelovanju pri pripravi zakonov in podzakonskih aktov na vseh področjih urejanja prostora in varstva okolja, k doseganju načel trajnostnega razvoja, uveljavitvi inovativnih pristopov za razvoj pametnih mest »smart city«, k sodelovanju pri vrednotenju naravne in kulturne dediščine ter skrbi za njeno ustrezno vključevanje v prostorske planske in izvedbene akte.
- S prenašanjem znanja svojih raziskovalcev s sodelovanjem v pedagoških procesih, z organizacijo znanstvenih konferenc, strokovnih delavnic in nadaljevalnih ali specialističnih tečajev.
- S svojo založniško dejavnostjo, kjer z izdajanjem znanstvenih in strokovnih publikacij ozavešča javnost, tako strokovno kot laično.

1.2 Kratka predstavitev UIRS

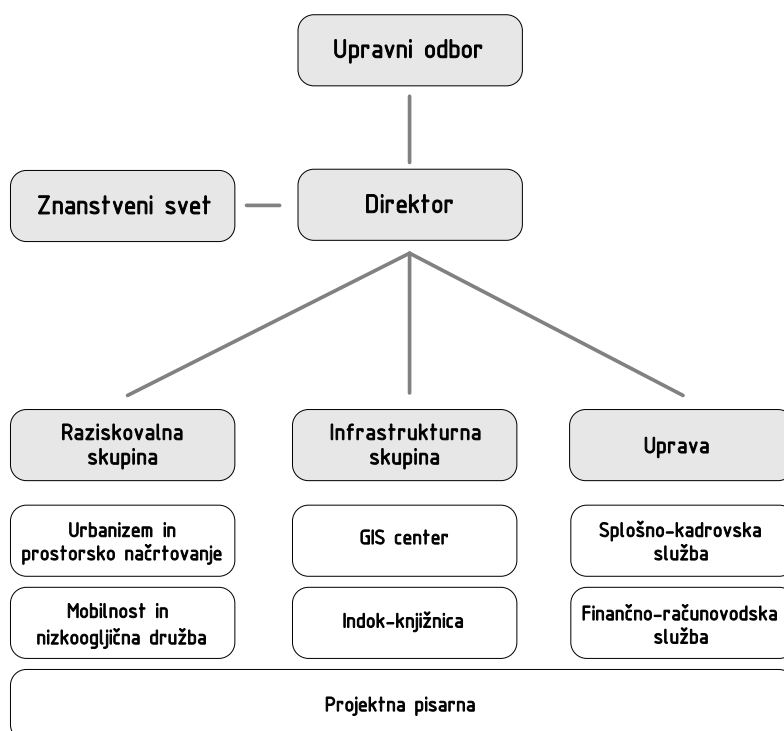
Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS) je osrednja slovenska znanstveno raziskovalna ustanova na področju načrtovanja in urejanja prostora in z njo povezanih ved. Ustanovljen je bila leta 1955, kot javni raziskovalni zavod pa deluje od leta 1993.

Temeljne dejavnosti inštituta so raziskovanje, izobraževanje in založništvo. Inštitut vzdržuje tudi referenčno nacionalno knjižnico in INDOK center za področje prostorskih ved na nacionalnem nivoju.

UIRS izvaja temeljne in aplikativne znanstvenoraziskovalne in razvojne projekte na mednarodni, državni, regionalni in lokalni ravni, v katerih obravnava različne probleme in procese urbanističnega in prostorskega razvoja Slovenije in širše ter metodološka in praktična vprašanja razvoja in urejanja mest, naselij in krajine. Raziskovanje prostorskih fenomenov je prvenstveno usmerjeno na naslednja področja: urbane simulacije, podnebne spremembe, demografske spremembe, stanovanja, promet in urbana mobilnost, ranljive skupine ljudi, enake možnosti, prenova urbanih območij, krajinska arhitektura, kulturna dediščina, arhitekturna in urbanistična zgodovina, zakonodaja in informatika.

Notranja organiziranost inštituta:

1.3 Poudarki programa dela za leto 2024

- 3.1 Število raziskovalnih projektov, katerih nosilec je JRZ – 7 in katerih sodelujoči je JRZ – 4 .
- 3.2 Število raziskovalnih programov: 1 raziskovalni program, 1 infrastrukturni program.
- 3.3 Načrtovani najpomembnejši nakupi raziskovalne opreme: Nakup osebnih in prenosnih računalnikov, MS licenc ter ESRI licenc.
- 3.4 Načrtovano število raziskovalcev na dan 31. 12. 2024: 23, načrtovano število strokovnih delavcev: 13.
- 3.5 Načrtovano število raziskovalcev JRZ vključenih v pedagoški proces v letu 2024: 3.
- 3.6 Načrtovano število odličnih tujih uveljavljenih znanstvenikov, gostujočih na JRZ v letu 2024: 1.
- 3.7 Načrtovani delež prihodkov iz naslova tržne dejavnosti (v % od celotnih prihodkov JRZ): 13,9 %.
- 3.8 Načrtovano število mladih raziskovalcev: 3.
- 3.9 Načrtovano število projektov Obzorja 2020 in Obzorja Evropa: 2 – v delu, 3 – v prijavi.
- 3.10 Načrtovani prihodki na projektih Obzorja 2020 in Obzorja Evropa: 2 projekta v skupni višini 207.026 €.
- 3.11 Načrtovani projekti, ki se sofinancirajo iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov: - .
- 3.12 Raziskovalni projekti, pri katerih sodelujejo partnerji iz drugih držav (projekti Interreg): 4 projekti v skupni višini 157.485 € in drugi mednarodni projekti: 3 projekti v skupni višini 226.133 €.

1.4 Dolgoročni cilji delovanja

Dolgoročni in letni cilji Inštituta so opredeljeni v »Ciljih prejemnika stabilnega financiranja« (Priloga), ki ga je potrdil UO UIRS v septembru 2022, kot osnova za pridobitev stabilnega financiranja. Strateški in dolgoročni cilji se skladajo z Resolucijo o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030. V dokumentu so navedeni cilji ter ukrepi za doseganje teh ciljev. Za spremljanje doseganja ciljev so zapisani tudi kazalniki, ki omogočajo merjene in s tem preverjanje uresničevanja ciljev.

Zap. št.	Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2023	Ciljna vrednost 2027	Ciljna vrednost 2030
SODELOVANJE MED ZNANOSTJO, VISOKIM ŠOLSTVOM, GOSPODARSTVOM, PRENOS ZNANJA IN INOVACIJE				
1	Število raziskovalnih projektov, v katerih z JRZ sodeluje vsaj en visokošolski zavod	7	9	11
2	Število raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki sodelujejo v pedagoškem procesu visokošolskih zavodov (v osebah)	3	4	5
3	Število raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki so v gospodarstvu oz. pri drugih uporabnikih znanja opravili vsaj enomesečno raziskovalno delo (v osebah)	0	0	0
4	Število raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in so krajši od enega leta	8	9	10
5	Vrednost raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in so krajši od enega leta (v EUR)	142.019	~180.000	~200.000
6	Število raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in trajajo vsaj eno leto	0	0	0
7	Vrednost raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in trajajo vsaj eno leto (v EUR)	0	0	0
8	Število vloženi patentnih prijavi na patentni urad v Sloveniji	0	0	0
9	Število vloženi patentnih prijavi na patentni urad v tujini, ki so opravili popolni preizkus patentne prijave	0	0	0
10	Število inovacij	0	0	0
11	Število gospodarskih družb, ki so bile ustanovljene na podlagi ZZrID	0	0	0

Enake možnosti in enakost spolov				
12	Delež znanstvenih svetnic med vsemi znanstvenimi svetniki (v %)	50	50	50
13	Delež znanstvenih sodelavk med vsemi znanstvenimi sodelavci (v %)	100	50	50
14	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti med vsemi raziskovalci (v %)	2=7,1%	3	4
15	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki so zaposleni za nedoločen čas (v %)	24=85%	25	26
16	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti, ki so zaposleni za nedoločen čas (v %)	2=7,1%	4	4
17	Delež mladih raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, med vsemi raziskovalci (v osebah)	2=7,1%	3	4
Odlična znanost, mednarodno sodelovanje in razvoj kadrov				
18	Število sofinanciranih projektov iz okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije za obdobje 2021–2027 (Obzorje Evropa)	1	2	3
19	Število prijavljenih projektnih predlogov v okviru stebra odlična znanost - MSCA v programu Obzorje Evropa	0	1	1
20	Število prijavljenih projektnih predlogov v okviru stebra odlična znanost - ERC v programu Obzorje Evropa	0	1	1
21	Delež uspešnih prijav v okviru stebra odlična znanost - MSCA	0	1	1
22	Delež uspešnih prijav v okviru stebra odlična znanost - ERC	0	1	1
23	Število tujih raziskovalcev, zaposlenih na JRZ (v osebah)	1	1	1
24	Število raziskovalcev, državljanov Republike Slovenije, zaposlenih na JRZ, ki so se v zadnjih 5 letih vrnili iz tujine (v osebah)	0	1	1
25	Število gostujočih mlajših raziskovalcev (do 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili manj kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
26	Število gostujočih mlajših raziskovalcev (do 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili vsaj enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
27	Število gostujočih starejših raziskovalcev (več kot 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili manj kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
28	Število gostujočih starejših raziskovalcev (več kot 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili več kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	1
29	Število raziskovalcev JRZ, ki so opravili vsaj enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo na tujih univerzah ali tujih znanstvenih institucijah (v osebah)	1	1	1
Raziskovalna oprema				
30	Skupna nabavna vrednost raziskovalne opreme	44.722	180.000	150.000
31	Stopnja odpisanosti raziskovalne opreme na dan 31. 12. (v %)	77	75	70
Odprta znanost				
32	Delež odprtodostopnih znanstvenih publikacij (sofinancirane z javnimi viri v višini 50 % ali več)			
33	Delež naborov raziskovalnih podatkov (ki so sofinancirani z javnimi viri v višini 50 % ali več in ki ne zapadejo med izjeme glede odprtega dostopa) odprto dostopno objavljenih po načelih FAIR.			

1.5 Letni cilji ter projekti in aktivnosti za uresničevanje ciljev za leto 2023

Zap. št.	Kazalnik	Ciljna vrednost 2023	Ciljna vrednost 2024
Cilj 1	Doseganje odličnih znanstvenoraziskovalnih rezultatov		
1	Število znanstvenih prijavljenih projektov ali projektov v izvajanju	22	24
2	Število objav v znanstvenih publikacijah s področja delovanja inštituta	9	10
3	Število objav v strokovnih publikacijah s področja delovanja inštituta	8	9
4	Sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih združenjih, v programih COST, v mednarodnih uredniških odborih	6	7
5	Število predstavitev rezultatov raziskav na znanstvenih konferencah doma in v tujini	13	14
Cilj 2.1	Kandidiranje na razpisih Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARIS) in ostalih ministrstev		
6	Število prijav na razpise ARIS	9	9
7	Število pridobljenih nalog na podlagi razpisov ARIS	5	6
Cilj 2.2	Partnersko sodelovanje v različnih EU raziskovalnih programih oz. drugih mednarodnih raziskovalnih projektih		
8	Število prijav na EU programe in projekte	17	18
9	Število sodelovanj v EU programih in na drugih mednarodnih projektih	8	8
Cilj 2.3	Neposredne ponudbe predlogov raziskav potencialnim naročnikom oz. uporabnikom v Sloveniji		
10	Število ponudb predlogov	5	6
11	Število sprejetih ponudb predlogov	4	5
Cilj 2.4	Partnersko sodelovanje s prostorsko načrtovalskimi podjetji pri izvajanju izvedbenih projektov s področja prostorskega načrtovanja		
12	Število sodelovanj	4	5
13	Zagotavljanje povezav med raziskovalnim delom in implementacijo rezultatov raziskav v praksi	2	3
Cilj 3	Zagotavljanje povezav med raziskovalnim delom in implementacijo rezultatov raziskav v praksi		
14	Število sodelovanj s projektantskimi biroji in strokovnimi telesi kot so zbornice (ZAPS, IZS), ter strokovnimi združenji (DUPPS, DKAS ipd.)	3	4
15	Število odzivov na zakonodajne predloge in število sodelovanj z ministrstvi in organi v sestavi pri pripravi zakonodajnih predlogov	2	3
16	Število organiziranih strokovnih srečanj z namenom prenosa rezultatov raziskovanj v prakso	9	10

17	Število prijavljenih/odobrenih projektov, kjer smo vključili drugega slovenskega pilotnega partnerja	6	7
Cilj 4	Vključevanje raziskovalcev v izobraževalni proces		
18	Število raziskovalcev inštituta vključenih v pedagoške procese na slovenskih in tujih univerzah (kot predavatelji)	3	3
19	Število raziskovalcev inštituta vključenih v pedagoške procese na slovenskih in tujih univerzah (kot slušatelji), število mladih raziskovalcev	9	10
20	Število zaposlenih udeleženi v podoktorskem študiju ob delu	6	7
Cilj 5	Zagotavljanje ustrezne kadrovske zasedenosti		
21	Število doktorjev in magistrstov znanosti	15	16
22	Število mladih raziskovalcev	2	3
23	Število strokovno-tehničnega osebja	18	19
Cilj 6	Izboljšanje prepoznavnosti Inštituta in njegovega delovanja doma in v tujini		
24	Pojavljanje inštituta na dogodkih in v javnih medijih, konferencah, okroglih mizah, strokovnih posvetih, v znanstveni, strokovni in ostali literaturi s področja delovanja inštituta	32	33
25	Število izdanih rednih, izrednih in specialnih števil revije Urbani izziv, ter število izdanih znanstvenih in strokovnih publikacij	4	4
26	Število organiziranih znanstvenih konferenc, strokovnih delavnic in nadaljevalnih ali specialističnih tečajev	16	16

Raziskovalne in projektne naloge v izvajanju v letu 2024

	Financer	Raziskovalni program in projekti v izvajanju	Obdobje trajanja projektov	Znesek za leto 2024
1		RAZISKOVALNI PROGRAM - skupaj:		350.000,00
	ARIS	SF_ Raziskovalni program 2024 -2029 (Prostorsko planiranje)	01.01.2024 - 31.12.2024	350.000,00
2		TEMELJNI in APLIKATIVNI RAZISKOVALNI PROJEKTI - skupaj:		331.435,87
	ARIS / Urban Europe	H5-8289_TAP-Načrtovanje z orodjem TAP za izboljšanje urbane dostopnosti in povezanosti v težko napovedljivi prihodnosti	01.05.2021 - 30.04.2024	10.864,48
	ARIS	J7-4599_K zdravlju naravnano vedenje kot kreator trajnostnega razvoja grajenega okolja	01.01.2022 - 30.09.2025	8.430,30
	ARIS	J7-4641_HEI-TRANSFORM-Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo	01.10.2022 - 30.09.2025	7.412,00
	ARIS / MNVP / MZ - CRP 2022	V5-2232_Priprava kazalnikov za oceno preskrbljenosti naselij z zelenimi površinami za telesno dejavnost v odprtem prostoru	01.10.2022 - 30.09.2024	16.250,00
	ARIS / MP - CRP 2022	V5-2255_Kulturna dediščina stavb v lasti RS, v upravljanju MP in v uporabi pravosodnih organov	01.10.2022 - 30.09.2024	19.687,50
	ARIS / MP - CRP 2022	V5-2258_Oblikovanje smernic kakovostne zasnove sodobne arhitekture prostorov sodišč	01.10.2022 - 30.09.2024	23.187,50
	ARIS / MNVP / Mzi - CRP 2022	V6-2251_Mobilnostna revščina v RS	01.10.2022 - 31.05.2024	4.600,00

	ARIS	Z5-4589_Kulturne ekosistemske storitve v obmestni krajini: Okvir vrednotenja za izboljšanje krajinskega načrtovanja in ukrepanja	01.10.2022 - 30.09.2024	51.382,50
	ARIS / MSP - CRP 2023	V5_2337_Stanovanjska oskrba v Sloveniji: družboslovna anketa o stanju in trendih	01.10.2023 - 31.12.2024	17.324,00
	ARIS / MOPE / MK - CRP 2023	V5-2358_Metodologija umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetske prenove stavb kulturne dediščine	01.10.2023 - 30.09.2025	61.517,31
	ARIS / MNVP - CRP 2023	V2-2390_Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja z uporabo sodobnih tehnologij v podporo prostorskemu planiranju in načrtovanju ter spremljanju prostorskega razvoja	01.12.2023 - 30.11.2025	21.584,96
	ARIS	Digitalizacija domačih bivalnih okolij starejših ljudi v Sloveniji	01.10.2023 - 30.09.2025	37.093,32
	ARIS / DUT 2022	NATURO - Vključevanje ranljivih skupin v načrtovanje in upravljanje NBS z dolgoročnim mozaičnim upravljanjem	01.09.2023 - 30.06.2026	52.102,00
3	DOMAČI PROJEKTI - Ministrstva skupaj:			735.349,52
	MNVP	Izdelava obveznih strokovnih podlag za pripravo regionalnih prostorskih planov	12.05.2023 - 30.06.2024	61.967,19
	MZ	Ven za zdravje 3 - Zelene površine za aktiven življenjski slog, zdrava mesta in občine	23.02.2023 - 31.12.2025	31.992,00
	MVZI	SPOZNAJ - Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji	20.04.2023 - 30.06.2026	21.595,80
	MVZI	ROAD3P - Razširimo Obzorja Ambiciozno in Dinamično s Podporo Projektnih Pisarn	19.04.2023 - 30.06.2026	69.181,24
	MVZI/ESRR	SRIP Pametna mesta in skupnosti	10.11.2023 - 30.09.2026	41.855,90
	MNVP	Poročilo o stanju prostorskega razvoja, vključno s poročilom o izvajanju PPP	01.03.2024 - 31.11.2024	65.573,77
	MNVP	Obvezne SP za RPP	01.03.2024 - 31.11.2024	163.934,43
	MNVP	Usmeritve za območja prijaznega prometa (in brez emisijskih con) za mesta in druga urbana naselja	01.03.2024 - 31.11.2024	32.786,89
	MNVP	Morfologija/tipologija naselja - recenzija, priprava gradiva v priročniški obliki, oblikovanje in tisk	01.03.2024 - 31.11.2024	12.295,08
	MNVP	Priporočila za regulacijski načrt	01.03.2024 - 31.03.2025	32.786,89
	MNVP	Kartografski izris Prikaza stanja prostora za vse razvojne regije	01.03.2024 - 31.11.2024	49.180,33
	MDDSZ	Dostopnost – Kontaktna točka		128.200,00
	MOPE	Podporne aktivnosti za izvedbo Evropskega tedna mobilnosti 2024	01.01.2024 - 31.12.2024	24.000,00
4	DOMAČI PROJEKTI - Ostalo skupaj:			44.020,00
	MOL	Izdelava publikacije št. 5 v zbirki portret mesta z naslovom Ravnikarjeva Ljubljana	23.06.2023 - 30.06.2024	11.500,00
	Občina Cerknica	Izdelava priročnika za oblikovanje in umeščanje stanovanjskih stavb v občini Cerknica	15.03.2023 - 29.02.2024	12.520,00
	MONG	Demografska analiza MO Nova Gorica	01.01.2024 - 31.12.2025	20.000,00
5	MEDNARODNI PROJEKTI EU in izven EU skupaj:			590.644,23
	Creative Europe Culture	SMOTIES - Humana mesta. Majhni kraji, velike ideje.	01.11.2020 - 31.10.2024	22.336,60
	LIFE Programme 2014-2020	Care4Climate - Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 – promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate protecting land use in the transition to low carbon society	03.01.2019 - 31.12.2026	163.636,36

Obzorje Evrope 2021-2027	DISTENDER -DevelopIng STRatEgies by integrating mitigation, aDaptation and participation to climate changE Risks	01.06.2022 - 30.11.2025	64.589,03
Alpine Space Interreg VI-B 2021-2027	PlanToConnect - Mainstreaming ecological connectivity in spatial planning systems of the Alpine Space	01.11.2022 - 31.10.2025	80.002,00
CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027	GreenScape - Climate-proof landscape through renaturing urban areas in Central Europe	01.03.2023 - 28.02.2026	38.393,40
CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027	NXTLVL Parking - Spodbujanje k uporabi pristopa upravljanja parkiranja višje na dnevem redu strategij zelene mobilnosti v funkcionalnih mestnih območjih	01.05.2023 - 31.12.2025	28.397,60
Obzorje Evrope 2021 - 2027	Blue Green GOVERNANCE - Innovative governance, environmental observations and digital solutions in support of the Green Deal	01.01.2024 - 31.12.2027	142.437,00
ERASMUS+	proCURE - Joining forces for a sustainable procurement in small municipalities	01.11.2023 - 31.10.2025	40.160,00
INTERREG Podonavje 2021-2027	Be Ready - UrBan hEat islands RESilience, prepAreDness and mitigation strategy	01.01.2024 - 30.06.2027	10.692,24

Prijavljene projektne naloge, katerih začetek aktivnosti je predviden v letu 2024

Prijavljeni projekti / Projekti v pripravi za prijavo – rezultati v letu 2024		
Obzorje Evrope 2021 - 2027	SPADES	Prijavljen
CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027	CICADA	Prijavljen
CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027	HERoCities	Prijavljen
MDDSZ	EU KARTICA UGODNOSTI ZA INVALIDE III - nadaljevanje	Prijavljen
INTERREG IPA ADRION 2021-2027	GREENLOVERS	Prijavljen
Interreg Evrope 2021-2027	INNOB4EDU - Innovative Buildings for Education -Good practices for innovative schools	Prijavljen
INTERREG IPA ADRION 2021-2027	CO-Planet (placemaking) - LP	Prijavljen
Interreg Slovenija - Hrvaška 2021 - 2027	4 Sustainable Tourism	Prijavljen
INTERREG IPA ADRION 2021-2027	softRURBike - Innovative soft mobility for rural-urban landscapes in tourism areas	Prijavljen
Alpine Space Interreg VI-B 2021-2027	REMOLo-Peri-Alpine non-metropolitan regions as testbed for RESilient spatial planning in MOuntain-LOWland transition areas	Prijavljen
Interreg Slovenija - Avstrija 2021 - 2027	CB Mobility	Prijavljen
Alpine Space Interreg VI-B 2021-2027	M-HUBS	Prijavljen
ARIS - DUT (JPI Urban Europe)	European Viability Advantage	Prijavljen
ARIS - DUT (JPI Urban Europe)	URBAN-WISE	Prijavljen
ARIS - DUT (JPI Urban Europe)	Spatial Value of Multifunctional Co-Working for Reduced Car-Dependent Mobility in Urban Fringes	Prijavljen
ARIS - DUT (JPI Urban Europe)	Change Agents	Prijavljen
Obzorje Evrope 2021 - 2027	SCIENCE4CHANGE	Prijavljen
COST Action	Poly(S)Med - Assembling Mediterranean Polycrises to Reimagine and Codesign an Adaptive Southern	Prijavljen

ARIS	Integrativni pristop k vrednotenju in spremljanju kakovosti sosesk pomočjo javno dostopnih in odprtih podatkov	Prijavljen
ARIS	Transformation of homes into smart homes (SMART)	Prijavljen
Obzorje Evrope 2021 - 2027	GAIA	V pripravi za prijavo
ERASMUS +	Educating for sustainable urban futures	V pripravi za prijavo

1.6 Zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo cilji in aktivnosti JRZ

Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS) je javni raziskovalni zavod ustanovljen na podlagi Sklepa o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Urbanističnega inštituta Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 114/22), ki deluje skladno z zakoni, pravilniki in odredbami pri čemer upošteva:

- ZIPRS2425,
- Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21; v nadaljevanju ZZrID),
- Resolucijo o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (Uradni list RS, št. 49/22),
- Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRI 2030); dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/ZNANOST/Strategije/NRRI-2021-2030/NRRI-2030_SLO.pdf,
- Akcijski načrt za odprto znanost za izvedbo Ukrepa 6.2: Odprta znanost za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odzivnosti raziskav v okviru Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 št. 63100-1/2023/5 z dne 31. 5. 2023
- Spremembe proračuna Republike Slovenije za leto 2024 (Uradni list RS, št. 123/23),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22),
- Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18, 79/18 in 78/23 – ZORR),
- Kolektivno pogodbo za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18 in 136/22),
- Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94, 59/94, 80/94, 64/95, 19/97, 37/97, 87/97 – ZPSDP, 3/98, 3/98, 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 40/99 – popr., 99/01, 73/03, 77/04, 115/05, 43/06 – ZKoliP, 71/06, 138/06, 65/07, 67/07, 120/07, 57/08 – KPJS, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 46/13, 95/14, 91/15, 88/16, 80/17, 80/18, 31/19, 80/19, 97/20, 160/20, 88/21 in 136/22),
- Kolektivno pogodbo za raziskovalno dejavnost (Uradni list RS, št. 45/92, 50/92 – popr., 5/93, 18/94 – ZRPJZ, 50/94, 45/96, 51/98, 73/98 – popr., 39/99 – ZMPUPR, 106/99, 107/00, 64/01, 84/01, 85/01 – popr., 43/06 – ZKoliP, 61/08, 67/08, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 80/18, 160/20, 88/21, 136/22 in 11/23),
- Uredbo o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz Proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 35/22, 144/22 in 79/23),
- Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uradni list RS, št. 59/23),
- Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna (Uradni list RS, št. 54/10 in 35/18),
- Splošni akt o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 166/22),
- Splošni akt o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 87/22 in 103/22 – popr.),
- Pravilnik o sofinanciranju aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/23).
- Uredbo, ki določa način priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologijo spremljanja njihovega izvajanja za leti 2024 in 2025,
- Uredbo o sejninah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (Uradni list RS, št. 16/09, 107/10, 66/12, 51/13 in 6/15), v povezavi s sklepom Vlade RS št. 00712-35/205/23 z dne 15. 2. 2007,

- Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 76/19, 180/20 in 116/21),
- Pravilnik, ki ureja sestavljanje letnih poročil za proračunske uporabnike (opomba: sedaj je veljaven Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21)),
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00),
- Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 76/19, 180/20 in 116/21),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21),
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00),
- druge veljavne predpise in navodila, ki vplivajo na pripravo finančnega načrta za leto 2024,
- Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP),
- Zakon o izenačevanju možnosti invalidov – ZIMI (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14 in 32/17),
- ustanovitveni akt javnega raziskovalnega zavoda in
- Statut Urbanističnega inštituta RS, 28. 12. 2022.

1.7 Druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predlaganih ciljev

1.7.1 Znanstvenoraziskovalna dejavnost, vključena v sredstva za stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti prejemnika stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: S-ZRD-O)

1.7.1.1 Vsota ISF-O in PSF-O (infrastrukturalna dejavnost, upravljavska in podporna dejavnost, raziskovalni programi, mladi raziskovalci in razvojni steber)

Vsota Infrastrukturnega stebra (ISF-O), Programskega stebra (PSF-O) in Razvojnega stebra (RSF-O) je razvidna v preglednici in temelji na začasnih podatkih o sredstvih prejetih od ARIS za leto 2023.

Tabela: Načrt sredstev za izvajanje stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti za leto 2024 (na podlagi začasnih podatkov o sredstvih za leto 2023)

Steber in vsebinski sklopi	Načrt sredstev v letu 2024 (v EUR) - skupaj
Institucionalni steber financiranja (ISF-O) - skupaj	748.232,02
Infrastrukturalna dejavnost	334.374,14
Upravljavska in podporna dejavnost	413.857,88
Programski steber financiranja (PSF-O) - skupaj	393.860,06
Raziskovalni programi	348.434,70
Mladi raziskovalci	45.425,36
Skupaj sredstva za ISF-O in PSF-O	1.142.092,08
Razvojni steber financiranja (RSF-O)	73.018,51
Skupaj sredstva za stabilno financiranje (ISF-O+PSF-O+RSF-O)	1.215.110,59

Raziskovalni programi

Programska skupina: P5-0100 Prostorsko načrtovanje

Vodja dr. Barbara Goličnik Marušić

Obdobje: 2024-2029

Financiranje: 348.434,70 €

Raziskovalni program Prostorsko načrtovanje predstavlja jedro razvoja znanj za potrebe sodobnega prostorskega načrtovanja. Je interdisciplinarni program, ki izvaja razvoj za podporo temeljnim in aplikativnim raziskavam na različnih ravneh; od strateškega prostorskega načrtovanja, regionalnega prostorskega razvoja in načrtovanja, urbanističnega in krajinskega načrtovanja ter oblikovanja. Precejšen poudarek je na izboljšavi in razvoju metodologij relevantnih za interdisciplinarne pristope in pristope od spodaj-navzgor, saj so le-ti ključni za uspešno implementacijo raziskovalnih znanstvenih dognanj v prostorsko prakso tako pri načrtovanju novega kot pri prenovah naselij in ohranjanju drugih vrednih sestavin prostora.

V programskem obdobju 2024 – 2029 začnemo z novimi tematskimi usmeritvami in se bomo skladno z mednarodnimi usmeritvami in cilji na področju prostorskega in urbanističnega načrtovanja in v skladu s cilji in prioriteta Slovenije posvetili vprašanju možnosti krožnega razvoja mest in regij. Krožni razvoj zahteva družbeno-ekološko preoblikovanje urbanih sistemov. Zahteva, da se "zapravljeni" viri uporabijo v zanki, da se razvijeta ekološka regenerativna sposobnost in prilagoditvena sposobnost urbanih sistemov, ki vodijo v bolj zdrave mestne ekosisteme z nizko stopnjo porabe in izgube virov. Zato ima lahko prostorsko načrtovanje ključno vlogo pri zagotavljanju krožnega razvoja. Namen delovanja programa v tekočem obdobju je prispevati k prepoznavanju priložnosti za vključevanje krožnosti v procese prostorskega načrtovanja in k razumevanju, kako koncept krožnosti vključiti v prakso urbanističnega in regionalnega načrtovanja. Izhajali bomo iz dosedanjega razvoja znanj in ga poglobili na podlagi novih predpostavk in spoznanj.

Ključna znanstvena izhodišča se nanašajo na

- pametna mesta in skupnosti s poudarkom na interpretaciji in vključevanju koncepta krožnosti s pomočjo spoznanj o vključevanju sodobnih pristopov kot so principi na naravi temelječih rešitev (NBS) za doseganje krožnega razvoja mest in regij ter optimiziranje procesov razvoja mest in skupnosti.
- prilagajanje podnebnim spremembam z bolj učinkovito organizacijo dejavnosti v prostoru, porabo razpoložljivih naravnih virov, učinkovito uporabo energije ter sočasnim in usklajenim načrtovanjem drugih sistemov in nosilcev kakovosti bivanja, še posebej zelene infrastrukture in sistemov urbane mobilnosti.
- kakovost bivanja v vključujočih in zdravih skupnostih s poudarkom na nadaljnjem razvoju in implementaciji demografije, ki upošteva strukturne, kulturne in družbeno ekonomske soodvisnosti v prostoru ter stanovanjske preskrbe in oskrbe kot dejavnikov kakovosti življenja in blaginje ljudi.

Raziskave in razvoj bodo v usmerjeni na tri medsebojno povezane in dopolnjujoče se sklope, v katerih so skladno s splošnimi in usmerjenimi cilji opredeljene fokusne teme:

Sklop 1: Koncipiranje krožnih mest in regij

- 1.1 Ničelna neto raba novih površin za urbanizacijo in ekološka povezljivost
- 1.2 Nizko ogljična družba

Sklop 2: Kakovost bivalnega okolja

- 2.1 Stanovanjska problematika
- 2.2 Identiteta, pripadnost in zdravje

Sklop 3: Metode in orodja za izvajanje načrtovalskih procesov ter prikaz stanj, sprememb in simulacij razvoja prostora.

Cilji so razplateni na več ravni: splošni (1-3), usmerjeni (4-7):

- Cilj 1: Razvoj metod sodobnega načrtovanja prostora z upoštevanjem konceptov NBS in krožnega gospodarstva. V analizo bodo vključeni pristopi, inštrumenti in modeli, ki bodo na eni strani dovezetni za koncept krožnosti in na drugi prilagojeni sistemu prostorskega načrtovanja na ravni Slovenije.
- Cilj 2: Preveritev uporabe različnih pristopov (npr. ekosistemske storitve, zelena infrastruktura, NBS) kot podpora prostorski preobrazbi k bolj vključujoči in trajnostni prihodnosti za ljudi in naravo.
- Cilj 3: Priprava predloga koncepta povezovanja prostorskega in razvojnega načrtovanja upošteva najnovejše globalne izzive in koncepte razvoja kot je npr. odrast. V analizo ter v pripravo predloga koncepta smiselno vključevati tudi vidike varovanja okolja in varstva narave, prometnega načrtovanja ter ostalih vidikov sektorskega načrtovanja.
- Cilj 4: Opredeliti prostorske razsežnosti vplivov NBS - od vplivnega območja rešitve do območja virov, ki so potrebni za delovanje rešitve v različnih urbanih kontekstih.
- Cilj 5: Priprava in preizkus orodij, ki združujejo vidik usmerjanja prostorskega razvoja in mobilnostne rešitve za nižje teritorialne ravni.

- Cilj 6: Opredeliti primerne oblike bivalnih okolij za ranljive skupine (npr. starejše), ki bi ustrezala njihovim potrebam, željam in navadam in bi bila finančno vzdržnejša. Razvoj bo nadaljeval nekatere izsledke raziskav, ki se trenutno zaključujejo.
- Cilj 7: Zagotoviti učinkovito poznavanje socio-demografskih stanj, potreb in trendov s poudarkom na uporabi »small data«, in »mikro« prostorske ravni.

Leto 2024 je prvo leto izvajanja novega raziskovalnega programa, zato bo delo usmerjeno predvsem na pregled literature in znanj, raziskovanju in podpori na relevantnih projektih, ter vključevanju že zgrajenega znanja v nove teme. V drugi polovici leta pričakujemo tudi prve analize ter zasnove znanstvenih člankov.

Infrastrukturalna skupina – IO-0016 - Infrastrukturalna dejavnost UI

Vodja: Boštjan Cotič

Obdobje 2022-2027

Financiranje: 292.899,75 €

Infrastrukturalna dejavnost UI je bila ustanovljena za infrastrukturno podporo temeljnemu, razvojnemu in aplikativnemu raziskovanju na področju prostorskega načrtovanja, urbanizma in sorodnih ved. Organiziranost infrastrukturne dejavnosti UI je potrebna zaradi računalniške podpore raziskovalnim skupinam in ostali raziskovalni dejavnosti na UIRS, predvsem na področju preučevanja prostora in njegovega trajnostnega razvoja, raziskovanja in razvijanja tehnologij informacijske družbe ter ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Hkrati omogočamo tudi infrastrukturno podporo programom drugih raziskovalnih organizacij, univerz, javnih služb, vladnih organov ter ostalim organizacijam. Infrastrukturalna dejavnost UIRS ima tudi povezovalno vlogo, saj sodeluje z različnimi strokovnimi profili (arhitekti, geografi, ekonomisti, matematiki in drugi). Infrastrukturalna dejavnost zagotavlja tudi racionalnost glede združevanja raziskovalne opreme in kadrov v smislu čim večje izkoriščenosti znanja in opreme, možnosti pospešenega uvajanja najnovejše informacijske tehnologije pri raziskovanju na področju prostorskega načrtovanja, urbanizma in sorodnih disciplin.

Dejavnosti infrastrukturne dejavnosti UIRS bomo v letu 2023, v skladu z odobreno prijavo programa na ARIS za obdobje 2022-2027, fokusirali na naslednja področja:

- a) spletne storitve
- b) tehnična podpora in vzdrževanje raziskovalne opreme
- c) informacijski sistem za projektno vodenje UI info (Uinfo)
- d) založništvo
- e) INDOK in knjižnica
- f) geografski informacijski sistemi (GIS)
- g) fotografska podpora izobraževanja
- h) Projektna pisarna

V letu 2024 bomo nadaljevali z delom na obstoječih aktivnostih ter redno vzdrževali in posodabljali obstoječe sisteme. Poleg tega bomo sledili tehnološkemu napredku ter spremembam na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja, kar nam bo omogočalo razvijanje novih storitev za podporo delu raziskovalcem.

Mladi raziskovalci

Mlada raziskovalka Manca Dremelj, bo po zastavljenem programu pod mentorstvom dr. Barbare Goličnik Marušić nadaljevala svoje delo na doktorski disertaciji z naslovom Potencial habitatnih tipov kot prostorskih enot za vključevanje na naravi temelječih rešitev v prostorsko načrtovanje.

Mlada raziskovalka Ajda Šeme, bo po zastavljenem programu pod mentorstvom dr. Boštjana Kerblerja nadaljevala svoje delo pri pripravi doktorske disertacije o stanovanjskih politikah.

1.7.1.2 Razvojni steber - RSF-O (Se doda po določitvi sredstev s strani ministrstva!)

1.7.2 Znanstvenoraziskovalna dejavnost, ki se financira po javnih razpisih in pozivih

Za leto 2024 smo načrtovali za znanstvenoraziskovalno dejavnost, ki se financira po javnih razpisih in pozivih neposredno ali posredno preko ARIS in iz proračunov drugih ministrstev:

Ime projekta/programa ali št. pogodbe	Ime/Naziv financerja	Finančni načrt za leto 2024 (EUR)
V2-2390_ Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja z uporabo sodobnih tehnologij v podporo prostorskemu planiranju in načrtovanju ter spremljanju prostorskega razvoja	MNVP	10.000
V5-2232_Priprava kazalnikov za oceno preskrbljenosti naselij z zelenimi površinami za telesno dejavnost v odprtem prostoru	MNVP / MZ	5.000
V5-2255_Kulturna dediščina stavb v lasti RS, v upravljanju MP in v uporabi pravosodnih organov	MP	11.250
V5-2258_Oblikovanje smernic kakovostne zasnove sodobne arhitekture prostorov sodišč	MP	14.000
V6-2251_Mobilnostna revščina v RS	MZI	2.000
ZELENE POVRŠINE ZA AKTIVNI ŽIVLJENSKI SLOG, ZDRAVA MESTA IN OBČINE – Ven za zdravje 3	MZ	31.993
V5-2358_Metodologija umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetska prenova stavb kulturne dediščine	MOPE/MK	19.035
Dostopnost - Kontaktna točka	MDDSZ	128.100
Konzorcij CTK - Publikacija Science direct	CTK	17.687
SRIP 2023 2026	MVZI/IJS	41.856
V5-2337_Stanovanjska oskrba v Sloveniji: družboslovna anketa o stanju in trendih	MSP	6.000
SRIP 2023 - 2026	MVZI/IJS	41.856
	Skupaj	328.777

Temeljni raziskovalni projekti

Z5-4589 - Kulturne ekosistemske storitve v obmestni krajini: Okvir vrednotenja za izboljšanje krajinskega načrtovanja in ukrepanja

Vodja: dr. Vita Žlender

Obdobje: 2022-2024

Financiranje: 51.382,50 € (v letu 2024)

Rast človeške populacije je povzročila pospešeno urbanizacijo po vsem svetu. Vzorno urejena mestna jedra pogosto spremlja manj urejen razvoj njihovih obrobni območij, ki so večinoma izven zanimanja širše javnosti, načrtovalske stroke in odločevalcev (Qviström & Saltzman, 2007; Shoard, 2000). Za ta območja, za katera se je uveljavil izraz obmestna (peri-urbana) krajina, je značilna raznolikost dejavnosti, rabe zemljišč in procesov, ki se tam odvijajo. Obmestna krajina vključuje območja, ki se razlikujejo od popolnoma naravnih, kot so naravni parki in območja divjine, do tistih z bolj podeželskimi značilnostmi, kot so kmetijska območja, vrtički, gozdovi in krajinski parki in tistih z zelo urbano rabo zemljišč, kot so na primer industrijska središča, odlagališča za odpadke in nakupovalni centri.

Obmestna krajina zagotavlja številne krajinske funkcije, kot so kmetijski donos, rekreacija na prostem in urbani razvoj (Komossa in sod., 2020). Vendar pa je zaradi svojega eklektičnega značaja velikokrat opisana kot »nedoločena«, »nejasna« in »prehodna« krajina, kar poudarja nejasnost ločnice med mestnim in podeželskim prostorom. Zapletenost stanja in procesov v obmestni krajini je velik izziv za lokalne odločevalce, načrtovalce in raziskovalce. Zaradi tega obmestne krajine pogosto ostajajo v nedefiniranem stanju, se uporabljajo za nezakonite namene, kot odlagališča odpadkov ali pa preprosto ostanejo zapuščena. Nepoznavanje trenutnega stanja obmestnega prostora skupaj z nezadostnim načrtovanjem rabe zemljišč lahko negativno vpliva na zagotavljanje ekosistemskih storitev, kot so na primer navezanost ljudi na določen prostor, zmanjšanje njihove ekološke vrednosti in fizične dostopnosti za prostočasne namene. To lahko vodi tudi do pojava neželenih vzorcev razvoja, kot je nenadzorovano širjenje mest.

Ta podoktorska raziskava se osredotoča na dve kategoriji kulturnih ekosistemskih storitev (KES se nanašajo na nematerialne koristi, ki jih ljudje dobimo od ekosistemov (MEA, 2005)) v obmestni krajini, to sta rekreacija oziroma

telesna dejavnost na prostem in pripadnost prostoru. Obe storitvi sta pomembni za dobro počutje ljudi in spoštovanje svojega lokalnega okolja (Komossa in sod., 2020). Razpoložljivost zelenih površin v bližnji okolici, primernih za rekreacijo, prostočasne dejavnosti in sprostitve se je izkazala za posebno pomembno v času pandemije COVID-19, ki je številne države prisilila v zaprtje notranjih objektov za rekreacijo.

KES v obmestni krajini so pogosto podvržene gospodarskim in okoljskim razlogom in redko celostno vključene v oceno ES, ker so »neoprijemljive«, »subjektivne« in jih je težko količinsko opredeliti v biofizičnem in denarnem smislu (Chan in sod., 2011; De Groot in sod., 2010; La Rosa in sod., 2016; MEA, 2005; Roy in sod., 2014). Tudi v Sloveniji je pomen KES poudarjen v nekaterih nacionalnih in regionalnih dokumentih, vendar pa KES niso izrecno vključene v noben nacionalni, regionalni ali lokalni formalni dokument, kar lahko vodi do neustreznih načrtovalskih odločitev (Žlender, 2021b).

Te raziskovalne ugotovitve kažejo na pomanjkljivo znanje o kazalnikih in orodjih za ocenjevanje KES. Prostorska politika in načrtovanje KES v obmestni krajini, zlasti rekreacije na prostem, zahtevata zanesljive podatke o uporabnikih teh prostorov, njihovih preferencah glede krajinskih značilnosti in tipih zelenih površin, ki jih uporabljajo (Komossa in sod., 2020). Ker je to znanje bistveno za razvoj obmestne krajine na način, da se zadovoljijo potrebe uporabnikov in ohranijo krajinske funkcije, bo predlagana doktorska raziskava raziskala KES rekreacijo na prostem in pripadnost prostoru. Vrednotenje KES v obmestni krajini je konceptualno in tehnično morda zahtevna naloga, vendar verjamemo, da KES lahko pomembno prispevajo k motiviranju podpore javnosti za zaščito ekosistemov. Zagotavljanje KES smatramo kot pomemben cilj prostorskih politik v vse bolj urbaniziranem svetu. Ta raziskava bo podala nov pogled v možne načine vključevanja KES v krajinsko načrtovanje in oblikovanje prostorskih politik.

J7-4641 - HEI-TRANSFORM - Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo

Vodja: dr. Vlasta Vodeb

Obdobje: 2022-2024

Financiranje: 7.412,00 € (v letu 2024)

Transdisciplinarni projekt HEI-TRANSFORM bo raziskoval možnosti izboljšanja konkurenčnosti nepremične kulturne dediščine (NKD) Slovenije in je usmerjen v prepoznavanje in vključevanje njenih potencialov v proces zelene preobrazbe. Dediščino ovrednoti kot vir trajnostne prihodnosti in le-to kvalitativno in kvantitativno opredeli. V projektu bo sodelovalo 33 raziskovalcev dvanajstih področij: arhitektura, ekonomija, sociologija, arheologija, etnologija, kulturna antropologija, umetnostna zgodovina, urbanizem, psihologija, zgodovina, geografija in gradbeništvo. Raziskovalce iz desetih RO, ki prihajajo iz treh največjih slovenskih univerz, ZRC SAZU ter Urbanističnega inštituta, povezuje Interdisciplinarni medfakultetni inštitut UL za trajnostno varstvo dediščine (IULzTVD), ki osredinja razvoj inovativnih trajnostnih praks na področju varstva NKD v Sloveniji. Raziskave, ki so načrtovane v okviru projekta, bodo redefinirale vloge navedenih strok in prinesle transdisciplinarne rešitve, ki bodo osnova za nadaljnje raziskovalno delo in znanstveni razvoj področja dediščinskih raziskav, ki je bilo v Sloveniji raziskovalno izrazito spregledano. Pregled dosedanjih temeljnih raziskav na področju NKD v Sloveniji pokaže, da so dediščino obravnavale z vidika njenih kulturnozgodovinskih pomenov, velik manko pa je na področju raziskav pristopov za vključevanja dediščine v sodobni trajnostni razvoj. Eden ključnih prispevkov raziskave je njena transdisciplinarnosti in preseganje preteklih oz. tradicionalnih praks (ne)sodelovanja med disciplinami na področju ohranjanja in upravljanja kulturne dediščine. Predlagana projektna skupina zagotavlja suvereno pokrivanje vseh ključnih področij, kar presega dosedanje pristope.

J7-4599 - K zdravju naravnano vedenje kot kreator trajnostnega razvoja grajenega okolja

Vodja: dr. Boštjan Kerbler

Obdobje: 2022-2025

Financiranje: 7.776,76 € (v letu 2024)

V projektu izhajamo iz vedenjskih determinant posameznikove umeščenosti v prostor in okolje. Osredotočimo se na k zdravju naravnane vedenjske dejavnike. Sledenje prepoznamo kot kreatorja trajnostno grajenega prostora. Znanstvena izhodišča projekta temeljijo na problemu povezanosti med k z zdravju usmerjenim vedenjem in grajenim okoljem, ki pa je v dosedanjih raziskavah obravnavan zgolj parcialno in ne ponuja celovitega vpogleda v razumevanje načrtovanja trajnostno grajenega okolja. V raziskavi ne bomo proučevali le procese, vzroke in učinke razvitosti bivalne infrastrukture na medgeneracijsko sožitje bivalne soseske in družbe, ampak bomo razvili instrumente in smernice merjenja izražene k zdravju usmerjenega vedenja ter tako postavili model, iz katerega bo mogoče zaznati

kritične razvoje primanjkljaje trajnostno grajenega okolja, ki v določenih scenarijih lahko povzročajo konfliktno situacije, nezadovoljstvo in nevzdržnost bivanja. Z raziskavo uvajamo novo paradigmo v tem, kako razmišljamo o grajenem okolju. Da ustvarimo okvir za razmišljanje o tem, si izposodimo Maslowo hierarhijo potreb, ki nakazuje, da moramo po hierarhiji najprej zadovoljiti svoje osnovne zahteve za življenje na dnu piramide (dihanje, hrana, voda itd.), preden se premaknemo po piramidi navzgor, da bi stremeli k našim višjim željam po užitku, ljubezni, varnosti, lastni vrednosti in ustvarjalnosti. To hierarhijo reinterpreteriramo kot hierarhijo okoljskih izkušenj s poudarkom na k zdravju naravnemu vedenju. Na najnižji ravni je cilj prepoznati to vedenje, ki je podlaga za smernice k kreiranju trajnostno grajenega okolja. Na samem vrhu piramide je ideja o dobrem počutju, kot posledica tako ustvarjenega grajanega okolja, ki podpira naše fizično, socialno in čustveno zdravje, naše kognitivne funkcije in produktivnost. Hipoteza, ki jo preverjamo, je da so značilnosti in bivalni pogoji pomembno povezani z blagostanjem in z vedenjem, usmerjenim k zdravemu življenjskemu slogu. Cilj projekta je ugotoviti dimenzije k zdravju usmerjenega vedenja in psihosocialnega blagostanja v grajenih okoljih in na osnovi njihove identifikacije oblikovati tarčne pristope in strategije za realizacijo načrtovanih trajnostno grajenih okoljih v smislu zdravega življenjskega sloga.

J5-50175 - Digitalizacija domačih bivalnih okolij za starejše v Sloveniji (DELS)

Vodja: dr. Boštjan Kerbler
Obdobje 2023-2026
Financiranje: 37.103 € (v letu 2024)

Stanovanje spada med najpomembnejše dejavnike kakovosti življenja in blaginje ljudi. Je namreč fizični in družbeni prostor, ki ga posameznik obvladuje, v katerem izraža svojo osebno identiteto, zasebnost in varnost. Ljudje postanejo s starostjo močno navezani na svoje domačo bivalno okolje, v katerem preživijo večino svojega življenja. Povezujejo ga s številnimi spomini in identiteto ter tudi z mrežo družbenih vezi, ki so jih stkali v njem. Starejši ljudje želijo zato čim dalj časa ostati v svojem domačem bivalnem okolju in kar najdlje ohraniti svojo neodvisnost in samostojnost. To je v sodobni digitalni družbi uresničljivo s pomočjo digitalnih tehnologij in sistemov, s pomočjo katerih je posameznikom v njihovih stanovanjih in lokalnem okolju vse več različnih storitev in stikov zagotovljenih »na daljavo«. Za starejšega človeka so še posebej pomembni socialnovarstvene in zdravstvene storitve, oskrba, varovanje, izobraževanje, vzdrževanje družbenih stikov, participacija v skupnosti, prevoz, itd. Digitalizacija domačih bivalnih okolij pa ni pomembna le za starejše ljudi, številne koristi, predvsem razbremenitve, prinaša tudi njihovim družinskim članom kot neformalnim oskrbovalcem, kot tudi celotni družbi. Kljub prednostim pa digitalizacija domačih bivalnih okolij starejših ljudi prinaša tudi številne omejitve, saj se pogosto ne ujema s potrebami, zahtevami in zmožnostmi starejših ljudi. Ker je življenje starejših ljudi s staranjem vse bolj osredičeno na stanovanje in njegovo bližnjo okolico, se lahko zgodi, da bo zaradi digitalizacije v prihodnje vse več starejših ljudi v svojih lokalnih skupnostih oziroma domačih bivalnih okoljih izoliranih in družbeno (ter prostorsko) izključenih. Da ne bi prišlo do tega, bi morali starejši ljudje digitalizacijo domačih bivalnih okolij sprejeti kot priložnost, ki jim omogoča ohraniti neodvisnost in samostojnost ter kakovostno staranje v njihovih domovih in skupnosti. Namen projekta je zato preučiti digitalizacijo domačih bivalnih okolij starejših ljudi, njeno sprejemljivost med starejšimi in možnosti za njeno uvedbo v slovensko družbeno okolje. Glavni cilj raziskave pa je zato opredeliti pristope k digitalizaciji domačega bivalnega okolja starejših v Sloveniji na podlagi stališč, potreb, želja, zaznav in zmožnosti uporabnikov.

Projekti Ciljni raziskovalnega programa (CRP)

V5-2258 – CRP Oblikovanje smernic kakovostne zasnove sodobne arhitekture prostorov sodišč

Vodja: dr. Igor Bizjak
Obdobje: 2022-2024
Financiranje: 23.187,50 € (v letu 2024)

Projekt bo analiziral primere predlaganih prenov in gradenj sodnih stavb glede na obstoječi stavbni fond pravosodnih organov pri nas in v državah, v katerih je primerljivo izvajanje sodne oblasti in ki so hkrati širše prepoznavne po vidnejših dosežkih na področju trajnostnega oblikovanja sodnega prostora, tako za zaposlene kot za javnost, z možnostjo prenosa obravnavanih elementov, konceptov, modelov, smernic v drugih državah v naš prostor. Po analizi primerov se bodo pripravile smernice kakovostne zasnove sodobne arhitekture sodišč po posameznih tipičnih prostorih sodišč (sodniške pisarne, pisarne vpisnikov, razpravne dvorane, zemljiška knjiga...) in sodišč kot celote (javni, poslovni del...), s shemami. Hkrati se bodo analizirala tudi Merila za ureditev poslovnih prostorov za potrebe uporabnikov državnega proračuna, določena s Sklepom Vlade RS št. 35200-3 / 2018/9 z dne 30. 8. 2018 s predlogi dopolnitev in sprememb meril, ki obravnavajo prostore, ki jih uporabljajo pravosodni organi.

Cilj projekta je med drugim tudi standardizirati sistemski pristop univerzalnega načrtovanja in oblikovanja za vse na primerih pravosodnih objektov s pomočjo različnih arhitekturnih in mobilnostnih rešitev. Na ta način se lahko funkcionalno oviranim osebam in vsem ostalim zagotovi prijazna sodišča in druge pravosodne objekte, raziskan sistemski pristop pa prenese tudi v druge javne prostore. Raziskava se bo naredila na osnovi pregleda dobrih praks pri nas in v tujini. Na podlagi raziskave se bodo izdelale smernice, ki bodo osnova za nadaljnje postopke pri prenovah ali novogradnjah objektov pravosodnih organov.

V5-2255 – Kulturna dediščina stavb v lasti Republike Slovenije, v upravljanju Ministrstva za pravosodje in v uporabi pravosodnih organov

Vodja: dr. Vlasta Vodeb

Obdobje: 2022-2024

Financiranje: 19.687,50 € (v letu 2024)

Predmet raziskovalnega projekta je analiza stavbnega fonda v lasti Republike Slovenije, v upravljanju Ministrstva za pravosodje ter v uporabi pravosodnih organov, ki je zaščiten po predpisih o varstvu kulturne dediščine. Izhodišče za nabor stavb za analizo je evidenca iz Dolgoročne strategije energetske prenove stavb do leta 2050 (D-SEPS 2050), kjer so iz celovite energetske prenove izključeni vsi tisti ukrepi energetske prenove, ki bi stavbi nepovratno spremenili lastnosti, videz, arhitekturni ali zgodovinski pomen.

Raziskovalni projekt temelji na premisi, da je prenova kulturne dediščine proces, ki zahteva čas, natančnost in vključevanje celotne ustanove. Govorimo o skrbnem načrtovanju s kar največjo mero strokovnosti in izvirnosti. Za stavbe kulturne dediščine v Sloveniji na splošno velja pomanjkanje podatkov o pregledu stavb in njihovih varstvenih režimov, pri analizi možnih gradbenih posegov za stavbo pa prevladuje individualni pristop. Po zakonu o varstvu kulturne dediščine in po gradbenem zakonu moramo pred vsakim posegom v kulturno dediščino pridobiti kulturnovarstveno soglasje pri območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Prenova teh stavb namreč odstopa od klasičnih parametrov in zahteva posebno pozornost, kar javne in zasebne lastnike dostikrat odvrne od prenove. Projekt izhaja tudi iz preteklih izkušenj, da predhodne analize stavb (kulturne dediščine) omogočijo preglednejše in obvladljivejše konkretne investicije v prenove.

Analiza stavbnega fonda, ki je zaščiten kot kulturna dediščina z vidika omejitev zaradi varstvenih režimov in z vidika zagotavljanja dostopne kulturne dediščine za funkcionalno ovirane osebe bo zajemala načrtovanje metodologije, evidentiranje in iskanje uporabnih rešitev. Cilji raziskovalnega projekta so:

- Pregled stavbnega fonda v lasti Republike Slovenije, ki ga upravlja Ministrstva za pravosodje ter uporabljajo pravosodni organi z identificiranjem in sortiranjem objektov glede na stopnjo varstva kulturne dediščine. Poudarek pri pregledu bo na identificiranju in evidentiranju omejitvenih pogojev pri posegih - rekonstrukcijah stavbnega fonda.
- Glede na stopnjo varstva kulturne dediščine bodo pripravljene popisi elementov kulturne dediščine in na podlagi le-teh preverjena skladnost z registrom kulturne dediščine v okviru razpoložljivih podatkov in popisana morebitna neskladja.
- Evidentirala se bodo morebitna neskladja v zvezi z podatki o kulturno-varstvenih vidikih v prilogi B Dolgoročne strategije energetske prenove stavb do leta 2050 (D-SEPS).
- Za potrebe evidence NEPIS (nepremičninski prostorski informacijski sistem Ministrstva za pravosodje) se bodo pripravili opisi in glede na stopnjo varstva dediščine, tudi slikovno gradivo za vnos v sistem.
- Določile se bodo omejitve, ki onemogočajo vzpostavitev primerne dostopnosti za funkcionalno ovirane osebe in druge omejitve, ki jih je mogoče določiti za potrebe prenov objektov, zaradi kulturno-varstvene zaščite posameznih objektov.

V5-2232 – Priprava kazalnikov za oceno preskrbljenosti naselij z zelenimi površinami za telesno dejavnost v odprtem prostoru

Vodja: dr. Vita Žlender

Obdobje: 2022-2024

Financiranje: 16.250,00 € (v letu 2024)

Slovenija se, tako kot mnogo razvitih držav po svetu, sooča s problemom nezadostne telesne dejavnosti prebivalstva. Zelene površine (ZP) so eden od pomembnih dejavnikov spodbujanja telesne dejavnosti in s tem krepitve javnega zdravja. Zato je nujno, da se vsakemu prebivalcu Slovenije zagotovi enakovredne možnosti za gibanje na prostem in

s tem ohranjanje in izboljšanje zdravja. Ustrezna preskrbljenost naselij z javno dostopnimi in uporabnimi ZP, ki omogočajo in spodbujajo telesno dejavnost, je zato eden od ključnih poudarkov načrtovanja kakovostnega življenjskega okolja. Vendar pa so za to prostorski pogoji slovenskih občin zelo različni in prebivalcem Slovenije ne zagotavljajo enakovrednih možnosti. Da je preskrbljenost naselij in njihovih delov z, za vsakdanjo rabo ustreznimi ZP zelo različna in neenakovredna, se je še posebno izrazito pokazalo v času omejitev zaradi pandemije COVID-19. Praksa tudi kaže, da občine kakovosti načrtovanja zelenih površin in odprtega prostora na sploh posvečajo zelo različno mero pozornosti in imajo do tega zelo različen odnos in pristope. Tudi nimajo uporabnih in primerljivih orodij za oceno in spremljanje svojega stanja na tem področju, manjkajo pa jim tudi ustrezne evidence na področju javnih, javno dostopnih ZP.

Javne zelene površine namreč niso samo tiste, ki so v občinski lasti ali opredeljene z namensko rabo ZP, ampak vsa območja z značajem ZP, ki so pomembna za vsakodnevno telesno aktivnost prebivalcev. Pogosto so to območja v drugih namenskih rabah in zasebnega lastništva v katerih pa je ob ustreznih ukrepih in dogovorih možno zagotoviti ne konfliktno so-rabo za potrebe telesne aktivnosti prebivalcev in obiskovalcev območja. Da bi za načrtovanje in odločitve za izboljšanje stanja pridobili dejansko učinkovito izhodišče, je oceno preskrbljenosti z ZP potrebno izvajati na lokalnem nivoju, v neposredni povezavi s krajem bivanja (mestom ali naseljem) kot tudi vsemi relevantnimi vidiki ZP kot so dostopnost, kapaciteta, (več)namenskost, kakovost, ipd. V tem pogledu je tudi smiselno, da si občine za svoja naselja in razvoj zelenih površin ob državnih usmeritvah (DPR) postavijo tudi lokalne standarde oziroma cilje preskrbljenosti, ki so skladni tako z njihovim prostorskim kot družbeno-ekonomskim in razvojnim kontekstom.

Predlagani CRP projekt si zato med glavnimi cilji zastavlja opredelitev kazalnika/ov preskrbljenosti naselij z ZP za telesno dejavnost oziroma aktivni življenjski slog. Podrobneje bodo v projektu pregledani literatura in relevantni zakonodajni dokumenti, opredeljena bo definicija preskrbljenosti in opredeljen nabor relevantnih kazalnikov. Analizirane bodo obstoječe možnosti zajema podatkov za določitev kazalnikov preskrbljenosti z ZP, opredeljene možnosti dopolnjevanja in združevanja podatkov ter pripravljen protokol za upravljanje s podatki o preskrbljenosti z ZP. Strokovno pripravljene kazalniki in podorne vsebine za njihovo uporabo bodo praktično testirani na dveh pilotnih območjih različnega značaja, mestnega in podeželskega, kar bo doprineslo k večji uporabni vrednosti rezultatov projekta in boljši končni opredelitvi kazalnika preskrbljenosti naselij z ZP za aktivni življenjski slog ter predstavljalo osnovo za pripravo smernic in priporočil za uporabo kazalnikov pri načrtovanju in upravljanju z ZP na občinskem nivoju.

V skladu z obravnavano tematiko in opredeljenimi cilji bo projekt pomembno doprinesel k razvoju znanosti s področja prostorskih strok, pa tudi na področju javnega zdravja, okolja in družbe. Poleg tega bo projekt podal rezultate, ki lahko služijo tudi za izboljšanje razumevanja zdravstvenega stanja prebivalstva ter priložnosti in potreb za medsektorsko sodelovanje in povezovanje na področju zagotavljanja kakovostnega, za javno zdravje podpornega okolja. S tem naloga lahko služi kot podpora za sodelovanje med prostorskimi načrtovalci in strokovnjaki javnega zdravja ter pri skupnem oblikovanju in uveljavljanju politik na področju javnega zdravja.

V6-2251 – Mobilnostna revščina v RS

Vodja (na UIRS): Simon Koblar

Obdobje: 2022-2024

Financiranje: 4.600,00 € (v letu 2024)

"Mobilnostna revščina pomeni, da si gospodinjstvo ne more privoščiti prevoza, potrebnega za zadovoljitev osnovnih socialno-ekonomskih potreb v danih okoliščinah, kar povzroča eden od naslednjih dejavnikov ali njihova kombinacija: nizki dohodki, visoki izdatki za gorivo in/ali visoke cene javnega prevoza, razpoložljivost nadomestnih možnosti prevoza in njihova dostopnost ter lokacija, prepotovane razdalje in prometne prakse, zlasti na podeželskih, otoških, gorskih in oddaljenih območjih." Ta definicija je povzeta po predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje. Namen tega sklada je ublažitev "morebitnih negativnih družbenih učinkov na gospodinjstva, ranljive posameznike in mikropodjetja, ki bi jih lahko povzročila predlagana razširitev trgovanja z emisijami na sektorja stavb in cestnega prevoza (ETS2), zaradi katere se pričakuje povišanje cen energije in goriva na podlagi cen ogljika." Z visoko ceno energije je povezana tako energetska kot mobilnostna revščina. Medtem ko je energetska revščina povezana le s ceno uporabljenega energetskega vira in socialnega položaja gospodinjstva, pa je pri mobilnostni revščini poleg socialne v ospredju prostorska dimenzija. Posameznik, ki zaradi ekonomskih, zdravstvenih ali drugih razlogov nima možnosti uporabe osebnega vozila, hkrati pa nima peš dostopa do šole, delovnega mesta in osnovnih storitev, je povsem odvisen od javnega potniškega prometa. Največje tveganje za mobilnostno revščino je torej pri ranljivih skupinah na območjih, kjer ni ustreznih povezav z javnim prometom.

Prebivalci takih območij ali nimajo dostopa do storitev ali pa so zaradi odsotnosti javnega prometa kljub nizkim prihodkom prisiljeni v nakup osebnega vozila, posledično pa lahko trpijo pomanjkanje pri drugih osnovnih dobrinah.

V skladu z zgoraj navedenimi izhodišči in razpisno dokumentacijo so cilji projekta naslednji:

- natančna teoretska opredelitev pojma mobilnostne revščine na podlagi literature in njene implikacije v situaciji v Sloveniji;
- analiza ključnih dokumentov in aktivnosti na področju trajnostne mobilnosti v odnosu do mobilnostne revščine na ravni Slovenije in EU;
- določitev metodologije za analizo stanja in identifikacijo mobilnostne revščine v njeni primarni in sekundarni obliki v RS;
- določitev praga mobilnostne revščine;
- identifikacija skupin prebivalcev v Republiki Sloveniji, ki jih zadeva mobilnostna revščina;
- identifikacija mehanizmov, ki povzročajo ali bodo v prihodnje potencialno povzročali mobilnostno revščino;
- identifikacija območij v Republiki Sloveniji, v katerih je mobilnostna revščina najbolj izrazita;
- priprava scenarijev stanja na področju mobilnostne revščine ob napovedi rasti cen energentov in osebnih vozil;
- priprava predlogov ukrepov za omilitev obsega mobilnostne revščine oz. njene rasti;
- komunikacija s ključnimi javnostmi.

V5-2358 - Metodologija umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetska prenova stavb kulturne dediščine

Vodja: dr. Damjana Gantar

Obdobje: 2023-2025

Financiranje: 61.517,31 € (v letu 2024)

Povečevanje vloge OVE pri proizvodnji električne energije je usmerjeno tudi k spodbujanju nameščanja fotonapetostnih naprav (FN) na strehe stavb. Med najbolj perečimi so nameščanje sistemov na načine, ki so vizualno zelo izpostavljeni ter močno vplivajo na videz posamezne stavbe ali skupine stavb in spreminjajo podobo prostora. Nameščanje FN na stavbe, ki so v zelo izpostavljenih območjih (npr. vhodi v naselja, izpostavljene lokacije), lahko negativno vpliva na sliko celotnega kraja oziroma območja. Poseben primer so stavbe kulturne dediščine, ki imajo določene potenciale za nameščanje naprav, vendar je pri njih pričevalna vrednost in pomen za kakovost in identiteto prostora ključna pri odločanju o nameščanju novih tehnologij oz. naprav.

Projekt izhaja iz Smernic za prenova stavb kulturne dediščine (MzI in MK, 2016), ki so pri ukrepih za povečanje izrabe obnovljivih virov energije opredelile možnosti za izkoriščanje OVE, med drugim tudi za vgradnjo FN. Priporočila so bila dokaj splošna, s poudarkom, da je pri stavbah kulturne dediščine ta ukrep zelo problematičen. V primerih, ko pristojna služba presodi, da je umeščanje možno, se naprave vgradijo tako, da so vizualno čim manj izpostavljene ter ne posegajo v strukturne elemente stavbe.

Za dopolnitev in specifikacijo obstoječih smernic bodo v okviru projekta izvedene celovite analize z vrednotenji. Ti bodo vključevali preučitev uspešnih primerov iz Slovenije in primerljivih evropskih držav. Na podlagi teh primerov in pregleda stanja prostora ter tehnoloških možnosti bo projekt razvil praktične usmeritve, ki upoštevajo dejavnike kot so arhitekturni slog, materialnost in zgodovinski pomen stavb, kot tudi posebne zahteve tehnologij FN. Eden ključnih vidikov, ki zahteva preučitev, je vizualni vpliv na krajino. Čeprav je integracija sistemov FN pomembna za trajnostni razvoj, ne bi smelo priti do ogrožanja estetske celovitosti in zgodovinske vrednosti stavb kulturne dediščine in njenih širših vplivnih območij. To velja tudi za druge prostore, katerih estetske kvalitete je pri umeščanju naprav treba upoštevati, čeprav nimajo posebnih kulturno-dediščinskih kvalitet.

Zato je cilj projekta razviti inovativne strategije, ki vzpostavljajo ravnotežje med nameščanjem FN in ohranjanjem kakovostne prostorske podobe s posebnim poudarkom na stavbni kulturni dediščini. Da bi dosegli to ravnovesje, bo v projektu sodelovala interdisciplinarna skupina, ki jo sestavljajo arhitekti, strokovnjaki za dediščino, gradbeni inženirji, prostorski načrtovalci in lokalni akterji. Sodelovali bodo pri razvoju prilagojenih rešitev za posamezne vrste kulturne dediščine. Razvit bo celosten pristop, ki bo hkrati upošteval tehnološke možnosti in vizualno najbolj sprejemljive rešitve. Projekt prepoznava potrebo po odgovornem načrtovanju in preglednih postopkih odločanja, zato predvideva sodelovanje s pristojnimi službami za varstvo KD in upoštevanje predpisov na področju OVE.

Projekt predvideva sodelovanje s strokovnjaki in lokalnimi skupnostmi, spodbujanje dialoga in ozaveščanje. Z vključevanjem širšega kroga akterjev želi projekt ustvariti skupno razumevanje koristi in izzivov, povezanih z integracijo tehnologij FN na kulturno-dediščinsko pomembnih območjih. Poleg tega projekt poudarja pomen

krepitev zmogljivosti in prenosa znanja. Razvit bo predlog seminarjev oz. usposabljanja za strokovnjake in deležnike za načrtovanje in izvajanje rešitev FN ob spoštovanju KD.

S svojim celovitim pristopom si projekt prizadeva pokazati, da lahko oba vidika uspevata skupaj ter vodita k trajnostnemu in estetsko prijetnemu grajenemu okolju tako za mestna kot za podeželska območja.

V2-2390 - Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja z uporabo sodobnih tehnologij v podporo prostorskemu planiranju in načrtovanju ter spremljanju prostorskega razvoja

Vodja (na UIRS): dr. Igor Bizjak

Obdobje: 2023-2025

Financiranje: 21.584,96 € (v letu 2024)

V današnjem hitro spreminjajočem se svetu, se srečujemo z različnimi izzivi, ki zahtevajo inovativne pristope in uporabo sodobnih tehnologij za reševanje ključnih vprašanj, ki vplivajo na naš prostorski razvoj. Poleg kopice podatkov in tehnologij, ki so danes na voljo, in jih je treba pametno uporabljati, so glavni izzivi današnjega časa vezani predvsem na podnebne spremembe, pomanjkanje virov in trajnostno upravljanje z njimi, razsežnosti globalizacije in druge družbene izzive sodobnega časa.

Projekt bo v skladu z izhodišči naslavljal uporabo odprtih podatkov in sodobnih tehnologij v podporo spremljanju stanja prostorskega razvoja in posledično prostorskemu načrtovanju. Projekt se bo prednostno usmerjal na področje ponovne uporabe prostora, kar je prepoznano kot ključno področje prostorskega planiranja in spremljanja stanja prostorskega razvoja. Ponovna uporaba prostora je namreč lahko odgovor na določene pomembne okoljske in družbene izzive sodobnega časa. V projektu bodo preučene in uporabljene različne razpoložljive sodobne tehnologije in umetna inteligenca. Projekt bo obravnaval možnosti uporabe javno dostopnih podatkov in drugih manj znanih podatkovnih virov. Zbiranje podatkov ozemeljskem površju in prostorskih pojavih ter tudi človekovem delovanju in obnašanju je namreč prisotno povsod. V ta namen bodo v projektu oblikovani kazalniki spremljanja stanja prostorskega razvoja, njihova uporabna vrednost pa bo preverjana na državni, regionalni in lokalni ravni. V projektu bo poleg oblikovanja kazalnikov v ospredju predvsem metodološki pristop izgradnje podatkovne in informacijske infrastrukture za podporo spremljanju stanja prostorskega razvoja.

V5-2337 – Stanovanjska oskrba v Sloveniji – družboslovna anketa o stanju in trendih

Vodja (na UIRS): dr. Boštjan Kerbler

Obdobje 2023-2024

Financiranje: 17.324 € (v letu 2024)

Stanovanjska politika je javni poseg na področju stanovanj, namenjen spodbujanju gospodarskega razvoja, ohranjanju prebivalstva in zagotavljanju kakovostnega življenjskega okolja. V Sloveniji je stanovanjska oskrba odgovornost nacionalnih stanovanjskih politik, ki sledijo 78. členu Ustave RS, po katerem si država prizadeva vsakemu državljanu zagotavljati pravico do primerne stanovanjske oskrbe. Primerno stanovanje ljudem omogoča, da ostanejo zdravi in neodvisni in da lahko aktivno sodelujejo v družbi. Leta 2020 je v Sloveniji v stanovanjih, ki so v slabem stanju, živelo kar 20,8 % gospodinjstev, kar je med največjimi deleži v Evropski uniji. Na presojo primernosti bivališča poleg stanja stavbe vplivajo tudi kakovost bivalnega okolja, torej bližnja okolica, odnosi s sosedi in oddaljenost od postajališč javnega prometa, služb, šol, javnih storitev, trgovin, igrišč in parkov. Slovenska politika je pri zagotavljanju ustreznih cenovno dosegljivih stanovanj razmeroma neuspešna. Pomanjkanje podatkov in slaba regulacija zasebnega najemniškega sektorja sta težavi predvsem za mlade ljudi, saj vodita v visoke in hitro rastoče cene stanovanj. Neurejeno stanovanjsko področje pogosto prisili mlade v podaljšano bivanje pri starših in odloženo starševstvo. Pri starejših generacijah se to lahko kaže v prisilnem bivanju v slabih ali celo neznošnih družinskih razmerah. Zato potrebujemo raziskavo, ki bo poleg kakovosti stanovanjskega fonda in bivalnega okolja, dostopnosti stanovanj v različnih regijah in za različne skupine zajela tudi strategije pri reševanju stanovanjskega vprašanja, selitvene vzorce, preference gospodinjstev in vpliv stanovanjske oskrbe na kakovost življenja. Za Slovenijo je namreč značilna nizka prostorska mobilnost, kar potrjuje omejene stanovanjske priložnosti gospodinjstev na eni strani ter neoptimalno rabo stanovanjskega fonda glede na spreminjajoče se potrebe in zmožnosti gospodinjstev na drugi. Raziskava o stanovanjski oskrbi je nujna tudi zato, ker bo treba v Sloveniji v prihodnje prenoviti oziroma pripraviti novo strategijo glede vzdrževanja in prenove stanovanjskega fonda. Zadnja celostna anketna analiza stanovanjske oskrbe je bila v Sloveniji opravljena leta 2005. Od takrat se je stanovanjska oskrba močno spremenila, drugačne so tudi potrebe in položaj gospodinjstev. Zato je treba ponovno izvesti celostno analizo stanovanjske oskrbe v Sloveniji

s pomočjo anketne raziskave na reprezentativnem vzorcu v vseh dvanajstih statističnih regijah. Namen projekta je zato izvesti celostno analizo stanovanjske oskrbe v Sloveniji ter pridobiti vpogled v vire, potrebe, preference in ravnanja gospodinjstev na področju stanovanjske oskrbe.

1.7.3. Mednarodno sodelovanje in mednarodni projekti

Projekti - Obzorje 2020

DISTENDER - Developing STRatEgies by integrating mitigationN, aDaptation and participation to climate changeE Risks

Vodja: dr. Barbara Goličnik Marušić

Obdobje: 2022-2025

Financiranje: 241.625,00€

DISTENDER je raziskovalno-inovacijski projekt (RIA). Ukvarja se z razvojem in preizkusom celostnih strategij. Sloni na metodološkem okviru, ki vključevanje strategij prilagajanja podnebnim spremembam in blaženja podnebnih sprememb dosega s participativnimi pristopi, ki vključujejo odziv na vplive in tveganja zaradi podnebnih sprememb. Ti so podprti s kvantitativno in kvalitativno analizo, ki omogoča hkratno razumevanje medsebojnih vplivov, sinergij in kompromisov. Celostne pristope k blaženju in prilagajanju je treba prilagoditi razmeram v posameznem kontekstu. DISTENDER bo razvil niz kvalitativnih in kvantitativnih družbeno-ekonomsko-podnebnih scenarijev z več dejavniki s pomočjo a participativnega procesa, ki združuje znanje od spodaj navzgor vključujoč lokalno pomembne dejavnike z informacijami od zgoraj navzdol vključujoč globalne evropske družbeno-ekonomske povezave. Za analizo zapletenih interakcij v več sektorjih bo razvito orodje za modeliranje medsektorske in večsektorske ocene učinka, vključno z okvirom za ekonomsko vrednotenje. Analiziran bo gospodarski učinek različnih prizadevanj, vključno s poravnavo odškodninskih zahtevkov, in kako se spremenijo vzorci sektorskih dejavnosti po različnih scenarijih ob upoštevanju posrednih in kaskadnih učinkov. Gre za inovativen projekt, ki združuje tri ključne koncepte: navzkrižno merilo, integracijo/harmonizacijo in preverjanje robustnosti. DISTENDER bo sledil pragmatičnemu pristopu z uporabo metodologij in orodij v številnih evropskih študijah primerov (šest osrednjih in pet sledilnih), ki odražajo presek izzivov prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb. Znanje, pridobljeno s projektom DISTENDER, bo na voljo v sistemu za podporo odločanju (DSS), ki bo vključeval smernice, priločnike, enostavna orodja za uporabo in izkušnje iz uporabe študij primerov.

UIRS je bil intenzivno vključen že v prijavi projekta. Sodeluje v vseh delovnih paketih. Ima izrazito povezovalno vlogo med delovnimi paketi, ter vodi delovni paket 2 Co-Creations & Stakeholder Engagement. V okviru delovnega paketa 2 se bo letu 2024 izvedel drugi niz delavnic z deležniki v vseh osrednjih študijah primerov na temo oblikovanja strategij prilagajanj in blaženj podnebnih sprememb. Poleg intenzivnih vsebinskih in organizacijskih priprav za vse študije primerov, bo UIRS sodeloval tudi pri izvedbi delavnic na Dunaju.

BGG: BlueGreen Governance: Innovative governance, environmental observations and digital solutions in support of the Green Deal

Vodja: dr. Barbara Goličnik Marušić

Obdobje: 2024-2027

Financiranje: 268.750,00€

Glavni cilj projekta BlueGreen Governance je razviti inovativne sisteme upravljanja s kopnim in morjem, ki temeljijo na znanstvenih dokazih in vključevanju informacij na podlagi družbene izbire. Sedanje upravljanje oceanov, morij in obal je razdrobljeno na več institucionalnih ravneh in političnih področij ter temelji na preteklih izkušnjah. BlueGreen Governance si prizadeva za inovativen pristop k upravljanju morij in obalnih območij, ki: spodbuja povezovanje med institucionalnimi ravnmi in sektorskimi politikami z jasnim vplivom na rabo kopnega in morja; pri vključevanju državljanov v procese odločanja vključuje tudi znanstvene dokaze relevantne za tematike odločanja; se napovedno odziva na spreminjajoče se fizične razmere; ter v podporo prejšnjim trem točkam uporablja orodja e-uprave. S to usmeritvijo in pristopom se projekt odziva na potrebo po bolj informiranih procesih odločanja, družbeni vključenosti in digitalnih inovacijah ter spodbuja bolj usklajene in učinkovite vmesnike med znanostjo, politiko in družbo. Spodbujanje boljših interakcij med znanostjo in politiko, znanostjo in družbo ter družbo in politiko bo vključeno v digitalno preobrazbo in uporabo orodij e-upravljanja za sooblikovanje in zagotavljanje storitev. BlueGreen Governance bo te inovativne sheme upravljanja izvajal in ocenjeval v osmih primerih v več evropskih regijah in

morskih bazenih ter se naučil, kako s krepitvijo zmogljivosti sprožiti in olajšati učinkovite institucionalne spremembe. Študijski primeri so: občina Valencija (Španija), Severni Jadran (Slovenija, Italija), Solent (Velika Britanija), Zahodna Šelda (Belgija), Fjord Oslo (Norveška), Kanarski otoki (Španija) in Francoski Departma Reunion (Francija). S tem geografskim obsegom bo projekt raziskal pet morskih bazenov (zahodno Sredozemsko morje, vzhodno Sredozemsko morje, Severno morje, Atlantski ocean in Indijski ocean), vključno z enim nadnacionalnim morskim bazenom (tj. primer severnega Jadrana) in enim nadnacionalnim rečnim bazenom (tj. primer zahodne Šelde).

UIRS vodi testni primer Severni Jadran in bo aktivno vključen v projekt ves čas trajanja projekta. Prvi pred-otvoritveni sestanek bo v spletni obliki v januarju. Otvoritveni sestanek je predviden aprila v Valenciji.

Projekti – JPI Urban Europe

H5-8289 - TAP for uncertain futures - Načrtovanje z orodjem TAP za izboljšanje urbane dostopnosti in povezanosti v težko napovedljivi prihodnosti (TAP for uncertain futures – Using Triple Access Planning to Enhance Urban Accessibility and Connectivity in the Face of Deep Uncertainty)

Vodja: dr. Aljaž Plevnik

Financiranje: 144.800,00€ za obdobje: 2021-2023

Tradicionalni pristopi načrtovanja mobilnosti, ki temeljijo na paradigmi napovedovanja, so privedli do neuresničenih pričakovanj o lažšanju težav kot so na primer prometni zastoji, in doseganju gospodarskih, socialnih in okoljskih učinkov. Dokazi kažejo, da načrti hitro zastarajo in so slabo prilagodljivi na možnosti prihodnjega razvoja. Cilj projekta je izboljšati celostne prometne strategije (ang. SUMP), ki obravnavajo pretok ljudi in blaga, in sicer z uporabo dveh pomembnih novih premislekov:

- Načrtovanje z orodjem TAP (ang. Triple Access Planning) - izboljšanje urbane dostopnosti je mogoče doseči s pomočjo usklajenega načrtovanja prometnega sistema (fizična mobilnost), sistema rabe zemljišč (prostorska bližina) in telekomunikacijskega sistema (digitalna povezanost); ti elementi skupaj tvorijo sistem trojnega dostopa.
- Prilagajanje negotovosti - nepredvidljiva dinamika sprememb na raznolikih področjih, kot so demografija, gospodarski razvoj, umeščanje v prostor, zakonodajni okvir, tehnološki preboj, povpraševanje po potovanjih in odnos deležnikov, so lahko v smislu razvoja in izvajanja v načrtu izrecno upoštevani

Raziskovalni projekt daje pomemben poudarek sodelovanju med raziskovalnimi institucijami, poleg tega pa vključuje sedem testnih mest iz petih držav. Z metodološkim pristopom, ki po korakih obravnava teorijo, prakso, načrtovanje in uporabo, bo v okviru projekta razvit pristop TAP in smernice za načrtovanje za negotovo prihodnost, ki bodo dopolnile obstoječe smernice za pripravo celostnih prometnih strategij. Projekt bo okrepil odpornost in prilagodljivost celostnih prometnih strategij z razvojem teorije in njenim preoblikovanjem v razumljive in praktično uporabne smernice.

H5-8295 - NATURO: Engagement of marginalised groups in NBS planning and management via long-term mosaic governance

Vodja: dr. Barbara Goličnik Marušić

Financiranje: 220.396,60€ za obdobje: 2023-2026

Cilj projekta NATURO je razviti strateški okvir, vključno s procesom in metodologijo, za krepitev zmogljivosti in opolnomočenje lokalnih skupnosti in zainteresiranih strani civilne družbe za soustvarjanje nacionalnih strateških načrtov. Projekt bo zlasti preučil, kako lahko tako imenovano mozaično upravljanje v kombinaciji z dolgoročnim in celostnim načrtovanjem in upravljanjem NBS (na naravi temelječih rešitev) poveča kakovost življenja ranljivih skupin s preoblikovanjem in spremembo uporabnosti obstoječih mestnih odprtih prostorov ob vključevanju NBS na primeru intervencij izpeljanih v tako imenovanih Micro Urban Living Labs. S tem se bo okrepila socialna in ekološka odpornost mestnih območij. NATURO bo razvijal, uporabljal in ocenjeval dolgoročne pristope upravljanja za vključujoče načrtovanje in upravljanje z NBS na lokalni ravni v različnih evropskih urbanih okoljih, pri čemer bo dosegel ranljive skupine z neenakim (oviranim) dostopom do obstoječih odprtih prostorov, ki so v funkciji NBS. Ta pristop lahko omogoči bolj vključujoč in trajen dostop do NBS na urbaniziranih območjih po vsej Evropi. NATURO obravnava potrebo po politični, finančni in javni podpori za NBS na različnih ravneh, in sicer s krepitvijo obstoječih upravnih struktur, delom na mikroravni z lokalnimi skupnostmi ter njihovim delovanjem v okviru obstoječih proračunskih in časovnih okvirih. NATURO bo doprinesel k prepoznavanju in usmerjanju dolgoročnih sprememb v procesih lokalnega

upravljanja in oblikovanja politik, ki lahko resnično spremenijo način implementiranja NBS v mestnih okoljih in preizpraša vloge uporabnikov pri njihovi uporabi. To bo pripomoglo k ponovitvi in prenosljivosti znanj in pristopov, s čimer se bo zmanjšala neenakost pri dostopu do NBS kot ključnih značilnosti udobnih in kakovostnih odprtih prostorov v Evropi.

UIRS je aktivno vključen v vse delovne pakete, vodi delovni paket 3 So-učenje in vrednotenje. Sicer ima UIRS tim pomembno vlogo tudi v delovnem paketu 1, ki se posveča zasnovi konceptualnih in strateških okvirov, ki temeljijo na najnovejših znanjih. Tesno bomo sodelovali s testnim primerom v Sloveniji: občino Velenje.

Ostali EU projekti

CARE4CLIMATE - Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 – promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate protecting land use in the transition to low carbon society (LIFE Integrated projects 2017 - Climate Action)

Vodja: doc. dr. Luka Mladenovič

Financiranje: 1.154.800,00€, za obdobje 2019 do 2027

Namen projekta je spodbujanje zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 s pogledom na leto 2030, skozi promocijo trajnostne mobilnosti, energetske učinkovitosti, rabe obnovljivih virov energije in trajnostne rabe tal, pri prehodu v nizkoogljično družbo.

SMOTIES – Humana mesta. Majhni kraji, velike ideje. (Creative Europe Culture Programme)

Vodja: doc. dr. Matej Nikšič

Financiranje: 223.366,00€, za obdobje 2020-2024

Mreža Humana mesta (<http://humancities.eu/>) je bila vzpostavljena leta 2006 kot platforma za interdisciplinarne izmenjave na področju participativnega oživljanja javnih prostorov. Poteka v okviru EU programa Ustvarjalna Evropa in v Sloveniji z organizacijsko podporo Motovile – Centra Ustvarjalna Evropa Slovenija (<https://sl-si.facebook.com/CEDSlovenia/>). Mrežo sestavlja 10 evropskih partnerjev, aktivnosti v Sloveniji vodi Urbanistični inštitut Republike Slovenije (<http://www1.uirs.si/sl-si/>). Leta 2018 je partnerstvo s svojimi aktivnostmi v Aziji postalo globalno.

Novo nadaljevanje Humanih mest se začne novembra 2020 z aktivnostmi #Smoties. Naslednja štiri leta bodo posvečena iskanju novih oblik sodelovanja in vzpostavljanja lokalnih partnerstev za izvajanje participativnih in inovativnih pristopov, katerih cilj je boljše razumevanje in oživetev javnih prostorov v majhnih in oddaljenih krajih. Ste pripravljeni preizpraševati svoje predstave o pojavnih oblikah javnega življenja v oddaljenih krajih našega sveta? Potovanje se začne, dobrodošli, da se pridružite in spremljate #Smoties (<https://www.facebook.com/humancitiesEU/>) za sveže informacije!

PlanToConnect - Mainstreaming ecological connectivity in spatial planning systems of the Alpine Space (Alpine Space Interreg VI-B 2021-2027)

Vodja: Mag. Andrej Gulič

Financiranje: 377.512,50€, za obdobje 2022-2025

V projektu PlanToConnect bo potekalo načrtovanje ekoloških omrežij na pilotnih območjih. Pri tem bo uporabljeno znanje in izkušnje, pridobljene v projektu, kakor tudi iz že zaključenih projektov, kot so ALPBIONET2030, OpenSpaceAlps in DinAlpConnect. Projekt bo prispeval k razvoju celovitega omrežja zelene in modre infrastrukture v alpskem prostoru. Izvajalci projekta bodo v sodelovanju z deležniki pripravili strategijo načrtovanja za ekološko povezljivost v alpskem prostoru. V strategiji bodo opredeljena skupna prednostna področja načrtovanja in celovit nabor instrumentov za krepitev zmogljivosti (smernice, orodja in sistem praktičnega usposabljanja) za usklajeno ohranjanje/vzpostavljanje prednostnih ekoloških koridorjev. Pripravljeni instrumenti bodo preizkušeni na pilotnih

območjih. Poudarek projekta je na posodobitvi sistemov načrtovanja na Območju Alp z vključevanjem vprašanj biotske raznovrstnosti, podnebja in ekološke povezljivosti v orodja prostorskega načrtovanja in sektorske politike. V projektu bo vzpostavljena transnacionalna delovna skupina, ki bo prispevala k boljši prenosljivosti rezultatov projekta in njihovi trajnosti po zaključku projekta. Sodelovanje z organi Alpske konvencije in akcijskimi skupinami EUSALP bo povečalo pomen rezultatov projekta in olajšalo njihovo razširjanje.

GreenScape - Climate change in urban environment in central Europe (CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027)

Vodja: dr. Vlasta Vodeb

Financiranje: 190.000,00€, za obdobje 2023-2025

Projekt GreenSpace pomeni nadaljevanje projekta BhENEFIT in naslavlja izzive, s katerimi se soočajo urbana območja zaradi ekstremnih vremenskih pojavov in podnebnih sprememb. Tema projekta je iskanje ustreznih prostorskih rešitev predvsem za problematiko toplotnih otokov, kulturno dediščino s krepitvijo sodelovanja na horizontalni in vertikalni ravni.

NEXTLEVEL Parkina - Pushing a parking management approach on the agendas to green mobility strategies in functional urban areas (CENTRAL EUROPE Interreg VI-B 2021-2027)

Vodja: dr. Aljaž Plevnik

Financiranje: 153.450,00€, za obdobje 2023-2025

Ključni izziv, s katerim se spopada projekt NEXTLEVEL Parking je spodbujanje in zagotavljanje učinkovite, bolj zelene in trajnostne mobilnosti v mestih. Splošni cilji projekta so zmanjšati uporabo avtomobilov v funkcionalnih mestnih območjih Srednje Evrope in izboljšati zagotavljanje trajnostnih alternativ in bolj prijaznih okolij za življenje s širšo uporabo upravljanja parkiranja: upravljanje, dodeljevanje in določanje cen parkiranja na ulici in zunaj nje na način, da njeni stroški parkiranja postanejo preglednejši za voznike in tako vplivajo na njihove potovalne izbire.

proCURE - Joining forces for a sustainable procurement in small municipalities (ERASMUS + 2023-2025)

Vodja: Sergeja Praper Gulič

Financiranje: 40.160,00€, za obdobje 2023-2025

Cilj projekta proCURE je osveščati člane občinskega osebja in politične odločevalce o načelih trajnostnega javnega naročanja ter jih opremiti s samozavestjo pri uresničevanju trajnostne prakse na njihovih delovnih mestih. V lokalnih organih se administrativno osebje pogosto zaveže svojemu delu, zato je zagotavljanje praktičnega gradiva za vseživljenjsko učenje in strokovni razvoj ključni cilj našega projekta. Poleg tega si prizadevamo zapolniti vrzel v poklicnem izobraževanju ter zagotoviti praktično učno gradivo na temo trajnostnega javnega naročanja.

Be Ready - UrBan hEat islands REsilience, prepAreDness and mitigation strategY (INTERREG Podonavje 2021-2027)

Vodja: Barbara Mušič

Financiranje: 40.160,00€, za obdobje 2023-2025

Projekt **Strategija za odpornost, pripravljenost in blaženje podnebnih sprememb na območjih urbanih toplotnih otokov (akronim: Be ready)**, ki ga finančno podpira program Podonavje, se je uradno začel 1.1.2024 in traja do 30.6.2026 (30 mesecev). UIRS je eden izmed strokovnih partnerjev projekta, ki bo sodeloval pri razvoju metodologij in orodij za soočanje se z izzivi posledic toplotnih otokov. Urbani toplotni otoki (UHI) so skupni izziv projekta, s katerim se bo ukvarjalo 19 partnerjev in 9 pridruženih partnerjev iz 12 držav z namenom okrepiti pripravljenost in prilagoditi zmogljivost družbe za spopadanje se z vplivi podnebnih sprememb ter spodbudili odpornost na ravni mest. Projektni pristop bo partnerjem omogočil, da izvedejo ciljno usmerjene ukrepe za soočanje se s posledicami UHI na kritičnih območjih mest. V pilotnih projektih v mestih bodo preizkušene rešitve na treh področjih: "zelena akupunktura" (posegi, ki temeljijo na vegetaciji), "bela akupunktura" (inovativne rešitve povezane s površinami in materiali) in "modra akupunktura" (inovativna uporaba vodnih elementov). V letu 2024 bo UIRS sodeloval pri razvoju metodologij in orodij za vrednotenje ranljivosti prostora in evidentiranje območij z največjo ranljivostjo z vidika

pojava toplotnih otokov, ki se bodo začeli testirati v partnerskih mestih v drugi polovici leta. V istem obdobju bo UIRS sodeloval tudi pri razvoju metodologij za delavnice in testiranje metodologij in orodij, izdelavi publikacijskega gradiva za prebivalce na temo toplotnih otokov in razvoj e-orodij za vrednotenje toplotnih otokov.

ROAD3P_Razširimo Obzorja Ambiciozno in Dinamično s Podporo Projektnih Pisarn (EU – NextGenerationEU in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport)

Vodja: Nada Hozjan

Financiranje: 201.542,35€, za obdobje 2023-2026

Projekt ROAD3P povezuje 6 javnih raziskovalnih zavodov (ZAG, IER, UIRS, INV, HIDROINŠTITUT in IMFM) in je namenjen krepitvi podpornega okolja projektnih pisarn, ki so pomemben člen pri izvajanju aktivnosti, povezanih s prijavi na javne razpise in izvajanjem projektov centraliziranih programov EU, s poudarkom na razpisih in projektih Obzorja Evropa.

Projekt ROAD3P združuje različno velike in različno razvite projektne partnerje v homogeno celoto povezujočega se konzorcija, ki sloni na temeljih inovativnosti in povezovanju različnih raziskovalnih organizacij. Prav to povezovanje vodi k raziskovalni odličnosti in povečani uspešnosti prijav na program Obzorje Evropa in ostale centralizirane EU programe.

Cilj projekta ROAD3P je okrepiti vlogo, položaj in uspešnost slovenskih javnih raziskovalnih organizacij, predvsem partnerjev projekta ROAD3P, v okviru centraliziranih programov EU, pri čemer se bo izboljšalo podporno okolje za pripravo kakovostnih predlogov, okrepile se bodo kompetence zaposlenih v projektnih pisarnah oziroma v okviru podpornega okolja javnih raziskovalnih organizacij, hkrati pa se bo bistveno izboljšala raven usposobljenosti potencialnih prijaviteljev, kar bo vplivalo na optimizacijo obsega delovnih nalog ter potrebne podpore v okviru javnih raziskovalnih organizacij. V okviru projekta ROAD3P bomo ustanovili 5 projektnih pisarn, nadgradili eno obstoječo projektno pisarno in izvedli 7 novih zaposlitev v projektnih pisarnah partnerjev. Konzorcij bo organiziral skupno 35 dogodkov, ki bodo vključevali različne vsebine od mreženja (tudi s partnerji drugih konzorcijev predmetnega JR), delavnice in seminarje za prijavo na razpise, za pripravo in izvajanje projektov, prenos dobrih praks tudi iz tujine ipd. s ciljem, da se na ravni organizacij poveča število in/ali uspešnost prijav. Vsak projektni partner bo organiziral vsaj 5 različnih dogodkov.

Predvideni dogodki so namenjeni krepitvi kompetenc celotnega projektno podpornega okolja pri projektnih partnerjih, nekateri predvidevajo tudi vključitev raziskovalcev. Organizirali bomo 2 javna dogodka mreženja gospodarskega in raziskovalnega sektorja z namenom povezovanja ključnih akterjev pri pripravi uspešnih projektnih predlogov.

1.7.4 Opis strokovnih nalog oziroma javne službe z drugih področij dela

Ministrstvo za naravne vire in prostor

48. Člen Zakona o urejanju prostora ZUreP-3 (Ul. RS št. 199/21) in četrti odstavek 3. Člena Sklepa o preoblikovanju Urbanističnega inštituta Republike Slovenije v Javni raziskovalni zavod (Uradni list št. 13/93, 46/93, 65/99, 96/03, 11/06, 68/08, 47/11 in 74/18), določata, da se v vsakoletni program dela Urbanističnega inštituta RS (UIRS), na predlog ministrstva za naravne vire in prostor, vpišejo naloge na področju razvojne in strokovno tehnične podpore. Naloge obsegajo razvojno in strokovno tehnično podporo pri prenovi, nadgradnji in izvajanju zakonodajnega sistema na področju urejanja prostora. V obdobju 2024-2025 bodo naloge usmerjene v podporo na področju priprave strokovnih podlag po vzpostavitvi novega zakona ZUreP-3 in GZ-1, ter v strokovno tehnično podporo pri izvajanju obveznih nalog ministrstva na področju urejanja prostora in urbanega razvoja.

Regionalno prostorsko planiranje igra ključno vlogo pri celovitem obvladovanju tveganja poplav v Sloveniji. Z vzpostavitvijo regionalnih prostorskih planov se lahko načrtujejo in usklajujejo prostorske rešitve na ravni regije, kar omogoča boljše obvladovanje poplav in njihovo vključitev v širši kontekst. Pri pripravi strokovnih podlag za regionalne prostorske plene je ključno upoštevati tudi podnebne spremembe in rešitve kot so na naravi temelječe rešitve, ki vključujejo ohranjanje naravnih vodnih tokov, vzpostavitev zelenih pasov ob rekah ter ustvarjanje trajnostnih urbanih in ruralnih območij.

S sinergijo med regionalnim prostorskim planiranjem in na naravi temelječimi rešitvami je mogoče oblikovati prostorske strategije, ki bodo hkrati podpirale trajnostni razvoj, ohranjale naravne ekosisteme ter zmanjševale tveganje poplav. S tem se doseže boljša pripravljenost in odpornost regije na podnebne spremembe med katere spadajo tudi poplave.

V sodelovanju z **Direktoratom za prostor in graditev Ministrstva za naravne vire in prostor**, smo pripravili naslednje naloge in področja, ki jih bomo v letu 2024/2025 skupaj izdelali oziroma zasledovali. Na podlagi ZURP-3 se v program dela UIRS za leto 2024/2025 zapišejo naslednje naloge:

Naloga	Dinamika	Sredstva (z DDV) v EUR	Vir	Spremljevalec in sodelujoči
Poročilo o stanju prostorskega razvoja, vključno s poročilom o izvajanju PPP	mar – nov 2024	80.000	PP 231447 2511-11-0036	Tomaž Miklavčič, Valentina Lavrenčič
Obvezne SP za RPP (2. in 3. odstavek 65. člena ZUREP-3), s poudarkom na vsebinah prilagajanje podnebni spremembam	mar – nov 2024	200.000	PP 231447 2550-23-0001	Valentina Lavrenčič
Usmeritve za območja prijaznega prometa (in brez emisijskih con) za mesta in druga urbana naselja	mar – nov 2024	40.000	PP 231447 2511-11-0036	Mojca Piry
Morfologija/tipologija naselja – recenzija, priprava gradiva v priročniški obliki, oblikovanje in tisk	mar – nov 2024	15.000	PP 231447 2511-11-0032	Jernej Červek, Simona Peršak Cvar
Priporočila za regulacijski načrt (podlaga je vzorčni primer UZ za Škofjo loko)	mar – mar 2025	40.000	PP 231447 2511-11-0032	Jernej Červek
Kartografski izris Prikaza stanja prostora za vse razvojne regije	mar – nov 2024	60.000	PP 231447 2550-23-0001	Valentina Lavrenčič

Sredstva so na razpolago na PP 231447, Upravljanje s prostorom in sicer na ukrepih:

- 2511-11-0032 (Zakonodaja, promocija vsebin, sofinanciranje primerov dobre prakse)
- 2511-11-0036 (Prostorski razvoj na strateški in regionalni ravni)
- 2550-23-0001 (Sofinanciranje priprave prve generacije RPP)

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Zagovornik načela enakosti je septembra 2023 izdal posebno poročilo »Nedostopnost objektov v javni rabi za ljudi z invalidnostmi«. Namen posebnega poročila je bil spodbuditi prilagoditev in izgradnjo objektov v javni rabi v Republiki Sloveniji brez ovir za dostop vsem ljudem. Na podlagi analize izsledkov poizvedbe in ključnih ugotovitev je Zagovornik načela enakosti izdal priporočila raznim državnim organom in ministrstvom, med drugimi tudi Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ).

Iz priporočil Zagovornika načela enakosti izhaja da mora Urbanistični inštitut Republike Slovenije v sodelovanju z MDDSZ zagotoviti:

- metodološko in strokovno celovito analizo stanja prostorske dostopnosti vseh objektov v javni rabi in jo javno objaviti,
- ter vzpostavi nacionalno svetovalno-informacijsko točko, ki bo na enem mestu ponujala celovite informacije, gradiva in kontakte za pomoč in svetovanje glede vseh vidikov obveznosti zagotavljanja dostopnosti objektov v javni rabi za ljudi z invalidnostmi, posebej za zavezanca po ZIMI. Posebno pozornost pa naj nameni vsebinam o prilagoditvah v obliki zvočnih in svetlobnih indikatorjev ter pisnih informacij.

Iz priporočila izhajata dve nalogi:

1. Izdelava metodološke in strokovne celovite analize stanja dostopnosti objektov v javni rabi in
2. Vzpostavitev nacionalne svetovalne informacijske točke.

1.7.5 Tržna dejavnost

ETM 2024 – Podpora pri koordinaciji Evropskega tedna mobilnosti 2024.

Publikacija RAVNIKARJEVA LJ. – Izdelava publikacije št. 5 v zbirki portret mesta z naslovom Ravnikarjeva Ljubljana.

CERKNICA – Izdelava priročnika za oblikovanje in umeščanje stanovanjskih stavb v občini Cerknica.

MO NG- Demografija – Demografska analiza MO Nova Gorica.

1.8 Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja , ki vključuje nakup opreme, za leto 2024

1.8.1 Investicije v letu 2024

V letu 2024 Inštitut za nemoteno delo načrtuje posodobitev raziskovalne opreme z novo programsko opremo, zamenjavo dotrajanih računalnikov in nabavo druge opreme (npr. arhivske omare, stoli, pisarniško pohištvo, idr.).

Vrsta opreme	Naziv opreme	Klasifikacija	Nabavna vrednost opreme	Načrt 2024 (v EUR z DDV)	Od tega ocenjen DDV	Vir financiranja	Opombe
1	2	3	4	5	6	7	8
	Skupni znesek opreme, ki ima vrednosti nižje od 10.000 evrov						
Raziskovalna oprema	PPGIS raziskovalni sistem (nadgradnja)	25		25.000	4.508	Proračun RS	
Raziskovalna oprema	Raziskovalna in računalniška oprema	25		10.000	1.803	Trg	
Druga oprema	Druga oprema			15.000	2.705	Proračun RS	
	Skupaj			50.000	9.016		

Investicije bodo predvidoma realizirane v letu 2024 (po načelu denarnega toka).

1.8.2 Investicijsko vzdrževanje v letu 2024

V letu 2024 Inštitut načrtuje stroške investicijskega vzdrževanja in sicer:

Zap. št.	Opis in vrsta del investicijskega vzdrževanja	Načrt 2024 (v EUR)	Vir financiranja (če je financerjev več se navede financerja in znesek)	Opombe
a	b	c	d	e
1	Prenova pisarn	15.000	TRG/presežki iz preteklih let	Beljanje, obnova vgradnih svetil za bolj energetske varčne, prenova talnih oblog.
2	Prenova parkirišča	25.000	TRG/presežki iz preteklih let	Prenova parkirišča.
3	Prenova kovinskih vrat za dostop na UIRS	5.000	TRG/presežki iz preteklih let	Obnova železnih dostopnih vrat do parkirišča in UIRS dvorišča za kolesarje in pešce.
4	Prenova strešne kritine nad podestom	10.000	TRG/presežki iz preteklih let	Zaradi zamakanja strešne kritine nad podestom je potrebno zamenjati le-te.
5	Prenova prezračevalnega sistema	20.000	TRG/presežki iz preteklih let	Prenova prezračevalnega sistema v zgornji predavalnici.
6	Druga nujna vzdrževalna popravila	5.000	TRG/presežki iz preteklih let/Proračun RS	Druga nujna vzdrževalna popravila.
	SKUPAJ	80.000		

Stroški investicijskega vzdrževanja bodo predvidoma realizirani v letu 2024 (po načelu denarnega toka).

1.8.3 Načrt tekočega vzdrževanja v letu 2024

Za nemoteno delovanje v letu 2024 Inštitut načrtuje razna tekoča vzdrževalna dela, in sicer:

Zap. št.	Opis	Načrt 2024 (v EUR)	Področje	Vir financiranja (po poslovnem dogodku)
1.	Razna tekoča vzdrževalna dela	80.000	javna služba, trg	proračun RS (ARIS), trg
	SKUPAJ	80.000		

Stroški tekočega vzdrževanja bodo predvidoma realizirani v letu 2024 (po načelu denarnega toka). S prihodki pridobljenimi na trgu bomo pokrili tudi del stroškov vzdrževanja v poslovne prostore Inštituta. V strukturi investicijskih odhodkov 27 % predstavljajo odhodki s področja informacijske tehnologije.

1.8.4 Najemanje stvarnega premoženja v letu 2024

Zap. št.	Vrsta zemljišča, stavbe oz. dela stavbe	Lokacija (naslov)	Površina (zemljišča) oz. neto tlorisna površina (stavbe,	Dejavnost	Obdobje	Vrednost najema v EUR za leto 2024	Vir financiranja	Najemodajalec	OPOMBE
1	1722-4348-2,3,4,5	Trnovski pristan 2	255,46	Knjižnica inštituta	Dolgoročni najem	55.000	Proračun RS/ARIS	MMD Investicije d. o. o.	Najem brez obratovalnih stroškov
	Skupaj					55.000			

2 Finančni načrt za leto 2024

2.1 Izhodišča in kazalci na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev za leto 2024

V skladu z določili drugega odstavka 58. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025– ZIPRS2425 (Uradni list RS, št. 123/23) smo kot posredni uporabnik proračuna RS do priprave programa dela in finančnega načrta za leto 2024 s strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije prejeli izhodišča in navodila za pripravo finančnega načrta za leto 2024, in sicer:

- izhodišča za pripravo finančnega načrta javnih raziskovalnih zavodov za leto 2024 Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, št. 0140-37/2023-3360-4 z dne 11. 12. 2023 (prejem po elektronski pošti dne 19. 12. 2023) in
- dopis Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, št. 0140-37/2023-3360-20 z dne 24. 1. 2024 (prejem po elektronski pošti dne 25. 1. 2024) – popravek kazalnika in dodatna pojasnila.

Pri pripravi programa dela in finančnega načrta za leto 2024 je Inštitut upošteval izhodišča in vse veljavne predpise, navedene pod poglavjem »1.6 Zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo cilji in aktivnosti Inštituta« tega poročila.

Inštitut se kot javni raziskovalni zavod financira v skladu z Uredbo o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz Proračuna Republike Slovenije. Vrednost projektov se financira na podlagi vrednosti ekvivalenta polne zaposlitve (FTE). Ta vključuje stroške dela, blaga, storitev in amortizacijo.

Celotna ocena realizacije prihodkov Inštituta v letu 2023 je v višini 2.525.226 €, finančni načrt za leto 2024 je ocenjen v višini 2.525.000 € prihodkov (po načelu poslovnega dogodka).

Finančni načrt za leto 2024 temelji na podatkih začasnega stabilnega financiranja, kjer je ocena prihodkov iz virov proračuna MVZI/ARIS določena na podlagi sredstev ARIS za leto 2023, upoštevajoč sredstva za:

- upravljavsko in podporno dejavnost (ISF),
- infrastrukturni steber financiranja (ISF),
- mladi raziskovalki (PSF),
- raziskovalni program (PSF) in
- razvojni steber (RSF).

Javnim raziskovalnim zavodom se proračunska sredstva dodelujejo na podlagi javnih razpisov in pozivov, ki pa za leto 2024 še niso v celoti zaključena, zato se bodo skozi leto 2024 lahko pojavila odstopanja.

Obrazložitev finančnega načrta za leto 2024 so:

- Pri načrtovanju plač, drugih izdatkov zaposlenim in prispevkov delodajalcev za socialno varnost za leto 2024 smo višino odhodkov iz naslova stroškov dela povečali za 12,1 % v primerjavi z letom 2023 (po načelu poslovnega dogodka; za leto 2023 je bila višina 1.625.992 €) oziroma za 18,4 % v primerjavi z letom 2023 (po načelu denarnega toka; za leto 2023 je bila višini 1.576.180 €). Obrazložitev je podana v nadaljevanju.
- Pri načrtovanju plač (brez drugih stroškov dela) za leto 2024 smo višino odhodkov iz naslova stroškov dela povečali za 12,9 % v primerjavi z letom 2023 (po načelu poslovnega dogodka; za leto 2023 je bila višina 1.500.420 €) oziroma za 18,9 % v primerjavi z letom 2023 (po načelu denarnega toka; leto 2023 je bila višina 1.482.143 €).

Kljub temu, da se bodo plače izplačevale v skladu z veljavnimi zakonskimi in podzakonskimi določili, načrtujemo v okviru stroškov plač in prispevkov za zaposlene višje odhodke iz naslova plač in prispevkov v primerjavi z letom 2023, predvsem iz naslednjih razlogov:

- Zaradi načrtovanih izplačil napredovanj javnih uslužbencev in funkcionarjev, ki so napredovali v višji plačni razred s 1. aprilom 2023, izplačilo 1. decembrom 2023.
- Zaradi načrtovanih prerazporeditev na delovna mesta v skladu z izvolitvami v naziv za leto 2024 v skladu s Pravilnikom o raziskovalnih nazivih (Uradni list RS, št. 126/08, 41/09, 55/11, 80/12, 4/13, 31/17, 7/19 in 186/21- ZZrID).

- Zaradi načrtovanih učinkov plačne politike (sprememba regresa za letni dopust za leto 2024, povračila prehrane, premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence, idr.) v skladu z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 136/22).
- Zaradi načrtovanih izplačil plač zaposlenim raziskovalcem in drugih javnih uslužbencev, ki so v letu 2023 koristili porodniški, očetovski oz. starševski dopust.
- Zaradi načrtovanega izplačila dela plače javnim uslužbencem za izplačilo delovne uspešnosti pri opravljanju rednih delovnih nalog ali projektov načrtovanih v okviru sprejetega finančnega načrta UIRS 2024, ki lahko znaša največ 20 odstotkov osnovne plače javnega uslužbenca. Inštitut lahko načrtuje največ 40 odstotkov sredstev iz prihrankov, določenih v 22. d členu ZSPJS.

Pri načrtovanju stroškov dela je upoštevan program dela in kadrovski načrt Inštituta za leto 2024, in sicer:

- Sredstva za redno delovno uspešnost za leto 2024 smo načrtovali v skladu z Dogovorom o plačah v višini 23.000 €.
- Delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela smo načrtovali v višini 30.000 € v okviru mednarodnih projektov programa Horizon EU in tržnih projektov, ki so predvideni v finančnem načrtu Inštituta.
- Sredstva za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev smo načrtovali v višini 50 % presežka prihodkov nad odhodki na trgu za leto 2023 v skladu s Pravilnikom o določitvi obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu v javnih zavodih s področja izobraževanja, znanosti, športa in mladine (Uradni list RS, št. 76/19) v okvirni višini 3.192 €.
- Sredstev za delovno uspešnost povečanega obsega dela, ki jih zagotovi financer projekta, za izvajanje posebnega projekta, ki ga s svojim aktom določi Vlada Republike Slovenije nismo načrtovali.
- Inštitut je pri načrtovanju mase plač upošteval plačilno lestvico, veljavno od 1. 10. 2022 do 30. 6. 2024 in splošno uskladitev osnovnih plač z dnem 1. 7. 2024 v predvideni višini 38.000 €.
- Vpliv zvišanja plač z aprilom 2023 na leto 2024 so načrtovana sredstva višja za 45.000 €.
- Povečanje plač zaradi vpliva napredovanj na delovnem mestu (za napredovanja v višji plačni razred oz. naziv oziroma višji naziv) smo načrtovali v skladu s 3. točko Dogovora o plačah za zaposlene javne uslužbence vendar z zamikom pravice do izplačila z dnem 1. 12. 2024 v okvirni višini 5.000 €.
- V skladu s 131. členom ZDR-1 smo načrtovali višino regresa za letni dopust najmanj v višini minimalne plače na zaposlenega (upoštevan je znesek minimalne plače za leto 2024 v bruto višini 1.253,90 €), skupaj za leto 2024 v višini 46.394 €. V primerjavi z letom 2023 smo načrtovali za 27,6 % višja sredstva.
Regres se bo izplačal pri plači za mesec februar 2024, torej v marcu 2024.
- Dodatek za delovno dobo zaposlenih znaša 5,5 % od celotne načrtovane letne mase plač. V letu 2024 smo načrtovali višji znesek dodatka na delovno dobo v primerjavi s preteklim letom 2023 in sicer v okvirni skupni višini 80.000 €.
- Sredstva za izplačilo jubilejnih nagrad v letu 2024 nismo načrtovali.
- Sredstev za izplačilo odpravnin smo načrtovali v višini 17.000 € za zaposlenega javnega uslužbenca zaradi upokojitve v letu 2024.
- V skladu s Sklepom o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence (Uradni list RS, št. 103/22) smo načrtovali premije v skupni višini 14.000 € in so v primerjavi z letom 2023 višje za 10 %.
- Načrtovali smo znesek nadomestila za regresirano prehrano v skupni višini 61.300 €. Povprečno letni znesek za regresirano prehrano na zaposlenega znaša 1.656 €.
- Načrtovali smo letni znesek povračila stroškov na delo in z dela v skupni višini 20.000 €. Povprečna letna višina stroškov na delo in z dela na zaposlenega znaša 540 €.
- Pri izdatkih za blago in storitve smo za leto 2024 načrtovali nižja sredstva za 17,0 % v primerjavi z realizacijo izdatkov za blago in storitev za leto 2023; izdatke za blago in storitve za javno službo smo načrtovali za 19,4 % nižja sredstva, za izdatke za blago in storitve za tržno dejavnost smo načrtovali višja sredstva za 5,8 %. Osnovo za določitev tega razmerja so bili načrtovani stroški zunanjih izvajalcev za izvedbo projektov.
- Drugih izrazitih povečanj oziroma zmanjšanj izdatkov zaposlenim, kot že navedeno, nismo načrtovali.
- Sredstva za izplačilo sejin in povračil stroškov članom organa upravljanja Urbanističnega inštituta RS smo načrtovali v višini 3.330 € v skladu z določili Uredbe o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih.

- Med ključnimi postavkami stroškov materiala in storitev smo načrtovali stroške najema poslovnih prostorov za knjižnično dejavnost v okviru Inštituta ter storitve zunanjih izvajalcev predvsem na področju izvajanja mednarodni projektov v okviru EU oz. izven EU in tržnih projektov.
- Načrtovali smo stroške amortizacije obračunane po amortizacijskih stopnjah v skladu s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev enotno tako za dejavnost javne službe kot za tržno dejavnost.
- Inštitut ima za nakup novih neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev njihovo amortizacijo vključeno v strukturi cene in zanjo prejema tudi namenska sredstva s strani Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS. Načrtovana amortizacija za leto 2024 je predmet stroškov oz. odhodkov za leto 2024 in presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Amortizacijskih stopenj skozi leto Inštitut ne spreminja.
- Drugi stroški in odhodki so načrtovani na podlagi realizacije stroškov in odhodkov za leto 2023.

2.2 Obrazložitev finančnega načrta za leto 2024 po posameznih izkazih

2.2.1 Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka)

v evrih

Členite v kontov	Namen	Oznaka za AOP	Realizacija 2022	Ocena realizacije 2023	Finančni načrt 2024	Primerjava Finančni načrt 2024/realizacija 2022	Finančni načrt 2024/Ocena realizacije 2023
a1	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	1.963.312	2.553.994	2.500.000	127,3	97,9
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	1.812.508	2.258.905	2.150.000	118,6	95,2
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	1.292.875	1.770.851	1.890.640	146,2	106,8
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	1.292.875	1.749.992	1.769.277	136,8	101,1
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	1.292.875	1.749.992	1.769.277	136,8	101,1
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0	0	-	-
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0	0	0	-	-
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0	0	0	-	-
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0	0	-	-
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0	0	-	-
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja tekočo porabo	411	0	0	0	-	-
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0	0	-	-
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0	0	0	-	-
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0	0	-	-
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0	0	-	-
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0	0	-	-
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0	0	-	-

del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0	0	-	-
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	20.859	121.363	-	581,8
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+428+488+489+490+429+430)	420	519.633	488.054	259.360	49,9	53,1
del 7102	Prejete obresti	422	1.141	19.426	20.000	1.752,8	103,0
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423		0	0	-	-
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487		0	0	-	-
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424		6.398	7.000	-	109,4
72	Kapitalski prihodki	425		0	0	-	-
730	Prejete donacije iz domačih virov	426		0	0	-	-
731	Prejete donacije iz tujine	427		0	0	-	-
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428		0	0	-	-
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	219.930	243.405	100.000	45,5	41,1
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0	0	-	-
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	293.131	214.771	127.360	43,4	59,3
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0	0	-	-
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	5.431	4.054	5.000	92,1	123,3
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432 +433)	431	150.804	295.090	350.000	232,1	118,6
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	150.804	295.090	350.000	232,1	118,6
del 7102	Prejete obresti	433	0	0	0	-	-
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	1.943.315	2.485.312	2.622.708	135,0	105,5
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	1.797.263	2.301.044	2.282.708	127,0	99,2
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	1.124.229	1.224.927	1.371.893	122,0	112,0
del 4000	Plače in dodatki	440	1.017.050	1.077.949	1.185.744	116,6	110,0
del 4001	Regres za letni dopust	441	33.817	32.150	35.365	104,6	110,0
del 4002	Povračila in nadomestila	442	43.295	47.985	52.784	121,9	110,0
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	26.533	48.915	53.000	199,8	108,4
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0	0	-	-
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	4.026	30.000	-	745,1
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	3.534	13.902	15.000	424,4	107,9
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	168.070	186.195	204.815	121,9	110,0
del 4010	Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	82.966	92.317	101.549	122,4	110,0

del 4011	Prispevki za zdravstveno zavarovanje	449	71.154	79.790	87.769	123,4	110,0
del 4012	Prispevki za zaposlovanje	450	701	800	881	125,7	110,1
del 4013	Prispevki za starševsko varstvo	451	1.004	1.125	1.238	123,3	110,0
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	12.245	12.162	13.378	109,3	110,0
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	463.097	755.379	574.000	123,9	76,0
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	177.871	342.052	200.000	112,4	58,5
del 4021	Posebni material in storitve	455	10.406	13.449	14.000	134,5	104,1
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	27.230	34.372	40.000	146,9	116,4
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	0	0	0	-	-
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	69.127	71.399	75.000	108,5	105,0
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	77.087	91.044	80.000	103,8	87,9
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	49.286	59.930	65.000	131,9	108,5
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0	0	-	-
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0	0	-	-
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	52.090	143.133	100.000	192,0	69,9
403	D. Plačila domačih obresti	464	1.782	1.798	2.000	112,2	111,2
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0	0	-	-
410	F. Subvencije	466	0	0	0	-	-
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0	0	-	-
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0	0	-	-
413	I. Drugi tekoči domači transferi	469	0	0	0	-	-
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	40.085	132.744	130.000	324,3	97,9
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0	0	-	-
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0	0	-	-
4202	Nakup opreme	473	31.577	31.908	35.000	110,8	109,7
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	8.508	8.478	15.000	176,3	176,9
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0	0	-	-
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	92.359	80.000	-	86,6
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0	0	-	-
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0	0	-	-
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0	0	-	-
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0	0	-	-
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482+483+484)	481	146.052	184.267	340.000	232,8	184,5
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	93.538	140.761	250.000	267,3	177,6

del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	13.984	24.297	40.000	286,0	164,6
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	38.530	19.210	50.000	129,8	260,3
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	19.997	68.682	0	0,0	0,0
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	0	0	122.708	-	-

* Dodatne obrazložitve h izkazu:

1. Načrtovani prihodki s strani občinskih proračunov pod AOP 407 za Inštitut predstavljajo tržni del dejavnosti in ne sodijo v izvajanje javne službe Inštituta.
2. Načrtovani znesek pod AOP 442 vključuje povračila stroškov prevoza na in iz dela in prehrane zaposlenih. Del teh stroškov je vključen tudi v tržni del odhodkov v izkazu prihodkov in odhodkov po denarnem toku pod AOP 482.
3. Načrtovani znesek delovne uspešnosti iz trga je vključen v izkazu prihodkov in odhodkov po denarnem toku pod AOP 482 in AOP 483 (tržna dejavnost).
4. V načrtovanem znesku pod AOP 446 in AOP 482 so vključeni odhodki iz naslova jubilejnih nagrad in drugi izdatki zaposlenim (npr. razna povračila, odpravnine, idr.).
5. Načrtovani znesek za premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje je delno pod AOP 452 in AOP 483.
6. Načrtovani zneski pod AOP 454, AOP 463 (stroški materiala in storitev) so nižji v primerjavi z letom 2023 zaradi manjšega obsega svetovalnih in drugih storitev na domačih in mednarodnih projektih, višje pa so načrtovani obratovalni stroški.
7. V načrtovanem znesku pod AOP 459 je odstopanje nižji zaradi nižje načrtovanih stroškov tekočega vzdrževanja v letu 2024 (npr. prenova poslovnih prostorov Inštituta).
8. V načrtovanem znesku pod AOP 460 so stroški za poslovne najemnine in zakupnine v letu 2024 višji zaradi najema poslovnih prostorov za izvedbo delavnic in posvetov v okviru domačih in mednarodnih projektov.
9. V načrtovanem znesku pod AOP 470 – Za nemoteno delovanje Inštituta načrtujemo višje investicijske odhodke za nakup raziskovalne opreme in računalnikov v primerjavi z letom 2023. V letu 2024 načrtujemo stroške investicijskega vzdrževanja za prenovu poslovnih prostorov UIRS iz presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let in iz proračunskih sredstev RS (ARIS) v višini 80.000 €.

Urbanistični inštitut RS načrtuje v letu 2024 prihodke po denarnem toku v višini 2.500.000 € in odhodke oz. izdatke v višini 2.622.708 € ter presežek odhodkov nad prihodki višini 122.708 €.

Med prihodke za izvajanje javne službe načrtujemo sredstva prejeta iz državnega proračuna za tekočo porabo in za investicije, druge prihodke za izvajanje javne službe ter prejeta sredstva od drugih evropskih institucij v skupni višini 2.150.000 €. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu so načrtovani v višini 350.000 €.

Odhodke za izvajanje javne službe načrtujemo v višini 2.282.708 € in vključujejo tekoče odhodke, investicijske odhodke in finančne odhodke. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu so načrtovani v višini 340.000 €.

Presežek odhodkov nad prihodki po denarnem toku načrtujemo za leto 2024 v višini 122.708 € in sicer na javni službi v višini 132.708 € zaradi zamika načrtovane realizacije prihodkov v prihodnje leto 2025 na mednarodnih projektih (LIFE C4C, PlanToConnect, Nxtlvl parking, Greenspace, idr.) v predvideni višini 82.708 € in porabe presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let za nakup raziskovalne opreme in investicijskih vzdrževalnih del v poslovne prostore Inštituta v višini 50.000 €.

Na tržnem delu poslovanja pa Inštitut načrtuje po načelu denarnega toka 10.000 € presežek prihodkov nad odhodki zaradi zamika plačila prevzetih obveznosti iz leta 2024 v leto 2025.

Načrtovani prihodki po načelu denarnega toka v letu 2024 so v višini 2.500.000 € in so za 2,1 % nižji od realiziranih prihodkov v letu 2023. Od tega :

- načrtovani prihodki za izvajanje javne službe so nižji za 4,8 % in
- načrtovani prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu so višji za 18,6 %.

V načrtovanih prihodkih iz naslova javne službe smo upoštevali višje prilive iz proračuna Republike Slovenije (preko Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS in ministerstev) za 1,1 % in za 49,7 % nižje prilive iz drugih evropskih institucij za izvedene mednarodne projekte (npr. Distender, Nxtlvl parking, PlanToConnect, idr.) ter za 481,8 % višje načrtovana sredstva iz proračuna Evropske unije (npr. projekti NOO, projekt financiran iz strukturnih in investicijskih skladov MVZI; SRIP 2023 – 2026).

Načrtovani delež prilivov iz domačega in tujega trga je za 18,6 % višji glede na leto 2023 zaradi višje načrtovanih projektov na tržnem delu poslovanja.

Po **virih financiranja** so načrtovani prihodki od poslovanja po načelu denarnega toka za leto 2024 razdeljeni na:

- prihodke od Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS v višini 1.512.942 €, ki predstavljajo 60,5 % prihodkov od poslovanja,
- prihodke od ministrstev v skupni višini 245.065 €, ki predstavljajo 9,8 % prihodkov od poslovanja,
- prihodki od MVZI za sredstva projektov NOO v višini 90.777 €, ki predstavljajo 3,6 % prihodkov od poslovanja,
- prihodki od MVZI za sredstva projekta iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov – tekoči transfer v višini 41.856 €, ki predstavljajo 1,7 % prihodkov od poslovanja,
- prihodki s strani povračil sredstev za nadomestila s strani ZZSZ v višini 7.000 €, ki predstavljajo 0,3 % prihodkov od poslovanja,
- prihodke druge javne službe - mednarodni projekti v okviru EU oz. izven EU v višini 232.360 €, ki predstavljajo 9,3 % prihodkov od poslovanja,
- prihodke na trgu v višini 350.000 €, ki predstavljajo 14,0 % prihodkov od poslovanja in
- prihodke iz naslova prejetih obresti od sredstev na podračunu v sistemu EZR v višini 20.000 €, ki predstavljajo 0,8 % prihodkov od poslovanja.

Načrtovani prihodki Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS za leto 2024 so nominalno nižji za 3.712 € od realiziranih v letu 2023 oziroma so nižji za 0,2 %. Odstopanje je pri načrtovanih sredstvih Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS iz naslova temeljnih raziskovalnih projektov in ciljnih raziskovalnih programov. UIRS sodeluje na raziskovalnih projektih kot partner z drugimi poslovnimi partnerji, in sicer z UL Fakulteto za družbene vede, ZRC SAZU in UL Fakulteto za arhitekturo.

Drugi prihodki iz proračuna RS so načrtovani v višini 245.065 € s strani Ministrstva za zdravje, Ministrstva za naravne vire in prostor, Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, Ministrstva za kulturo, Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za delo, dom in socialne zadeve in Ministrstva za pravosodje.

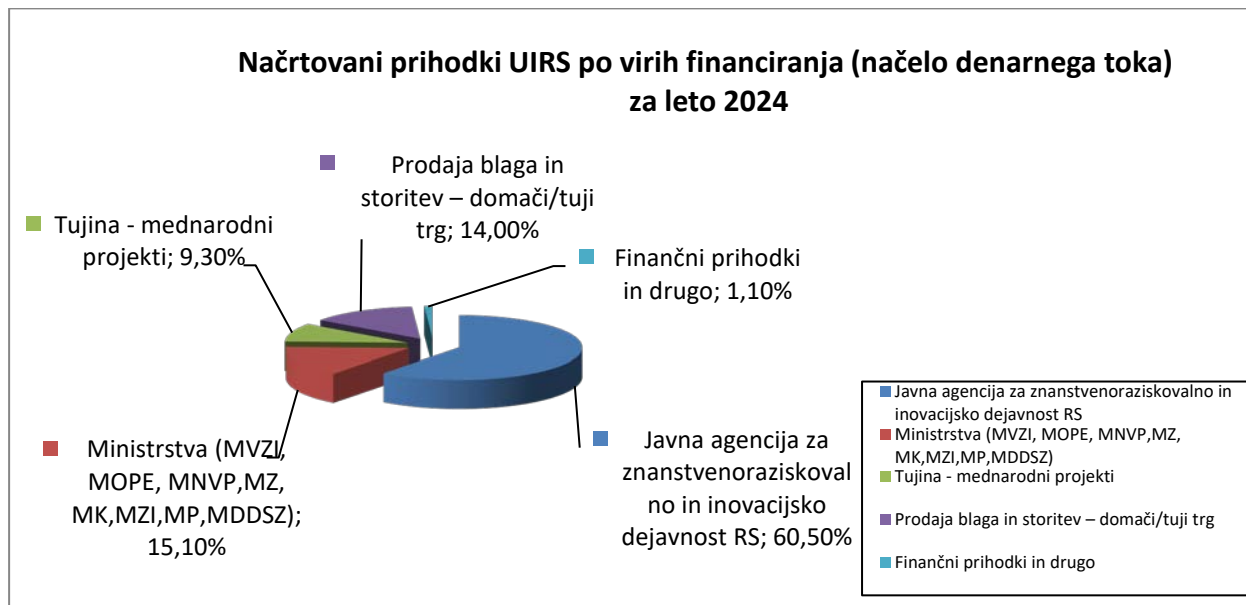
Za sofinanciranje lastne znanstvene strokovne literature Urbani izziv smo načrtovali sredstva javne agencije v višini 16.000 €.

Načrtovanih prihodkov s strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije za sofinanciranje stroškov investicijskega vzdrževanja za leto 2024 nismo načrtovali.

Načrtovani prihodki iz dejavnosti druge javne službe – mednarodni projekti v okviru EU oziroma izven EU so nominalno nižji za 229.870 € od realiziranih v letu 2023 oziroma so nižji za 49,7 %.

Načrtovani prihodki na domačem in tujem trgu so nominalno višji za 54.910 € oziroma so višji za 18,6 % od realiziranih v letu 2023 zaradi načrtovanih višjih prihodkov iz tržne dejavnosti Inštituta.

Grafikon: Načrtovani prihodki UIRS po virih in po namenu (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Vir: Načrtovani prihodki UIRS po virih in namelih (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

Načrtovani odhodki po načelu denarnega toka v letu 2024 so v višini 2.622.708 € in so za 5,5 % višji od realiziranih odhodkov v letu 2023. Od tega :

- načrtovani odhodki za izvajanje javne službe so nižji za 0,8 % in
- načrtovani odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa so višji za 84,5 %.

Pri načrtovanju **plač in drugih izdatkov zaposlenim** smo pri pripravi programa dela in finančnega načrta za leto 2024 načrtovali 18,4 % višjo porabo sredstev v primerjavi z realizacijo leta 2023. Višina odhodkov iz naslova plač in drugih izdatkov zaposlenim na področju javne službe je višja za 11,7 % v primerjavi z letom 2023 zaradi večjega obsega del in višjih stroškov dela na domačih in mednarodnih projektih. Višina odhodkov iz naslova plač in drugih izdatkov od prodaje blaga in storitev na trgu pa je višja za 75,7 % v primerjavi z letom 2023 predvsem zaradi večjega obsega dela na tržnih projektih pri domačih naročnikih (npr. občinah, ministrstvih, idr.).

Pri načrtovanju **izdatkov za blago in storitve za izvajanje javne službe** smo načrtovali 24,0 % nižjo porabo sredstev v primerjavi z realizacijo leta 2023 zaradi manjšega obsega svetovalnih in drugih storitev na mednarodnih in domačih projektih.

Pri načrtovanju **izdatkov za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu** smo načrtovali za 160,3 % višjo porabo sredstev v primerjavi z preteklim letom 2023 kar je posledica višje načrtovanih stroškov zunanjih storitev podizvajalcev na domačem in tujem trgu.

Pri načrtovanju **investicijskega vzdrževanja in investicij** smo načrtovali nakup raziskovalne, računalniške in druge opreme in drobnega inventarja v višini 50.000 € in stroške investicijskega vzdrževanja in obnove v višini 80.000 €.

Stroški investicij, investicijskega in tekočega vzdrževanja bodo predvidoma realizirani v letu 2024 (po načelu denarnega toka).

V strukturi investicijskih odhodkov 27 % predstavljajo odhodki s področja informacijske tehnologije.

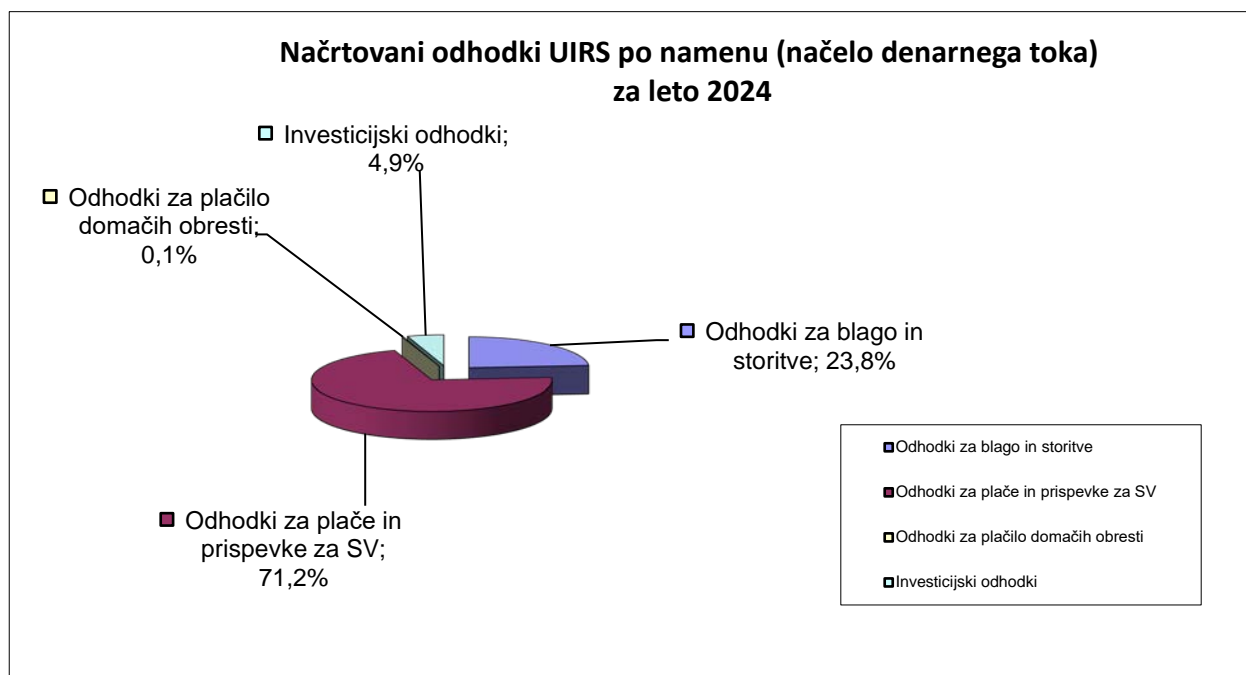
S prihodki pridobljenimi na trgu bomo pokrili tudi del stroškov vzdrževanja v poslovne prostore Inštituta.

Načrtovani odhodki po načelu denarnega toka za leto 2024 po posameznih postavkah:

- načrtovani **stroški materiala in storitev** v višini 624.000 €, ki predstavljajo 23,8 % odhodkov od poslovanja, so nominalno v višini 150.589 € nižji od realiziranih v letu 2023,
- načrtovani **stroški dela** v višini 1.866.708 €, ki predstavljajo 71,2 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 290.528 € višji od realiziranih v letu 2023,

- načrtovani **investicijski odhodki** v višini 130.000 €, ki predstavljajo 4,9 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 2.744 € nižji od realiziranih v letu 2023,
- načrtovani **stroški plačila domačih obresti** v višini 2.000 €, ki predstavljajo 0,1 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 202 € višji od realiziranih v letu 2023.

Grafikon: Načrtovani odhodki UIRS po namenu (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Vir: Načrtovani odhodki UIRS po namenu (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

2.2.2 Načrt izkaza računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka)

v evrih

Členitev kontov	NAČRT/REBALANS	Oznaka za AOP	Realizacija 2022	Ocena realizacije 2023	Finančni načrt 2024	Primerjava Finančni načrt 2024/realizacija 2022	Finančni načrt 2024/Ocena realizacije 2023
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
75	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501 do 511)	500	0	0	0	-	-
7500	Prejeta vračila danih posojil - od posameznikov in zasebnikov	501	0	0	0	-	-
7501	Prejeta vračila danih posojil - od javnih skladov	502	0	0	0	-	-
7502	Prejeta vračila danih posojil - od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0	0	-	-
7503	Prejeta vračila danih posojil - od finančnih institucij	504	0	0	0	-	-
7504	Prejeta vračila danih posojil - od privatnih podjetij	505	0	0	0	-	-
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0	0	-	-
7506	Prejeta vračila danih posojil - iz tujine	507	0	0	0	-	-
7507	Prejeta vračila danih posojil - državnemu proračunu	508	0	0	0	-	-
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0	0	-	-
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0	0	-	-

751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0	0	-	-
44	V. DANA POSOJILA (513 do 523)	512	0	0	0	-	-
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0	0	-	-
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0	0	-	-
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0	0	-	-
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0	0	-	-
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0	0	-	-
4405	Dana posojila občinam	518	0	0	0	-	-
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0	0	-	-
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0	0	-	-
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0	0	-	-
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0	0	-	-
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0	0	-	-
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0	0	0	-	-
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	0	0	-	-

Inštitut v letu 2024 ne načrtuje danih in prejetih vračil danih posojil.

2.2.3 Načrt izkaza računa financiranja določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka)

v evrih

Členitev kontov	Namen	Oznaka za AOP	Realizacija 2022	Ocena realizacije 2023	Finančni načrt 2024	Primerjava Finančni načrt 2024/realizacija 2022	Finančni načrt 2024/Ocena realizacije 2023
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	0	0	0	-	-
500	Domače zadolževanje (552 do 558)	551	0	0	0	-	-
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0	0	0	-	-
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0	0	-	-
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0	0	-	-
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0	0	-	-
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0	0	-	-
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0	0	-	-
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0	0	-	-
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0	0	-	-
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	0	0	0	-	-
550	Odplačila domačega dolga (562 do 568)	561	0	0	0	-	-

5501	Odplačila dolga poslovnim bankam	562	0	0	0	-	-
5502	Odplačila dolga drugim finančnim institucijam	563	0	0	0	-	-
del 5503	Odplačila dolga državnemu proračunu	564	0	0	0	-	-
del 5503	Odplačila dolga proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0	0	-	-
del 5503	Odplačila dolga skladom socialnega zavarovanja	566	0	0	0	-	-
del 5503	Odplačila dolga drugim javnim skladom	567	0	0	0	-	-
del 5503	Odplačila dolga drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0	0	-	-
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0	0	-	-
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0	0	-	-
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0	0	-	-
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	19.997	68.682	0	0,0	0,0
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	0	0	122.708	-	-

V načrtu izkaza računa financiranja za leto 2024 načrtujemo, da se Urbanistični inštitut RS ne bo zadolževal v sistemu Enotnega zakladniškega računa RS (EZR) pri Ministrstvu za finance.

Načrtovana razlika med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka v letu 2024 ter neto zadolžitev Inštituta pri poslovni banki oziroma v sistemu EZR, je prikazana v obrazcu Izkaz računa financiranja in pomeni zmanjšanje sredstev na računih v višini 122.708 €.

2.2.4 Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (po načelu nastanka poslovnega dogodka)

v evrih

Členitev kontov	Namen	Oznaka za AOP	Realizacija 2022	Ocena realizacije 2023	Finančni načrt 2024	Primerjava Finančni načrt 2024/realizacija 2022	Finančni načrt 2024/Ocena realizacije 2023
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA '(861+862-863+864)	860	2.040.110	2.503.621	2.504.900	122,8	100,1
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	1.889.817	2.265.037	2.154.900	114,0	95,1
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0	0	-	-
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0	0	-	-
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	150.293	238.584	350.000	232,9	146,7
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	2.105	20.753	20.000	950,1	96,4
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	5	2	100	2.000,0	5.000,0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	103	850	0	0,0	0,0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0	0	-	-

del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	103	850	0	0,0	0,0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	2.042.323	2.525.226	2.525.000	123,6	100,0
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	594.351	774.704	642.900	108,2	83,0
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0	0	-	-
460	STROŠKI MATERIALA	873	37.555	74.126	40.000	106,5	54,0
461	STROŠKI STORITEV	874	556.796	700.577	602.900	108,3	86,1
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	1.351.749	1.625.992	1.823.000	134,9	112,1
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	1.090.699	1.299.319	1.470.000	134,8	113,1
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	166.075	201.101	225.000	135,5	111,9
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	94.975	125.572	128.000	134,8	101,9
462	G) AMORTIZACIJA	879	36.819	34.000	34.000	92,3	100,0
463	H) REZERVACIJE	880	0	0	0	-	-
465	J) DRUGI STROŠKI	881	11.081	12.382	15.000	135,4	121,1
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	1.782	1.798	2.000	112,2	111,2
468	L) DRUGI ODHODKI	883	5	3	100	2.000,0	3.333,3
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	85	0	0	0,0	-
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0	0	-	-
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	85	0	0	0,0	-
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	1.995.872	2.448.879	2.517.000	126,1	102,8
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	46.451	76.347	8.000	17,2	10,5
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0	0	0	-	-
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	896	900	1.000	111,6	111,1
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	45.555	75.447	7.000	15,4	9,3
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890)	892	0	0	0	-	-
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0	0	-	-
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	30	35	37	123,3	105,7
	Število mesecev poslovanja	895	12	12	12	100,0	100,0

Finančni načrt za leto 2024 po načelu poslovnega dogodka predvideva celotne prihodke v višini 2.525.000 €, celotne odhodke v višini 2.517.000 € in poslovni izid v višini 8.000 € presežka prihodkov nad odhodki (pred obračunom davka od dohodka pravnih oseb) oziroma 7.000 € presežka prihodkov nad odhodki po obračunu davka od dohodka pravnih oseb.

Načrtovani prihodki vključujejo poslovne prihodke v višini 2.504.900 € in druge prihodke v višini 20.100 €.

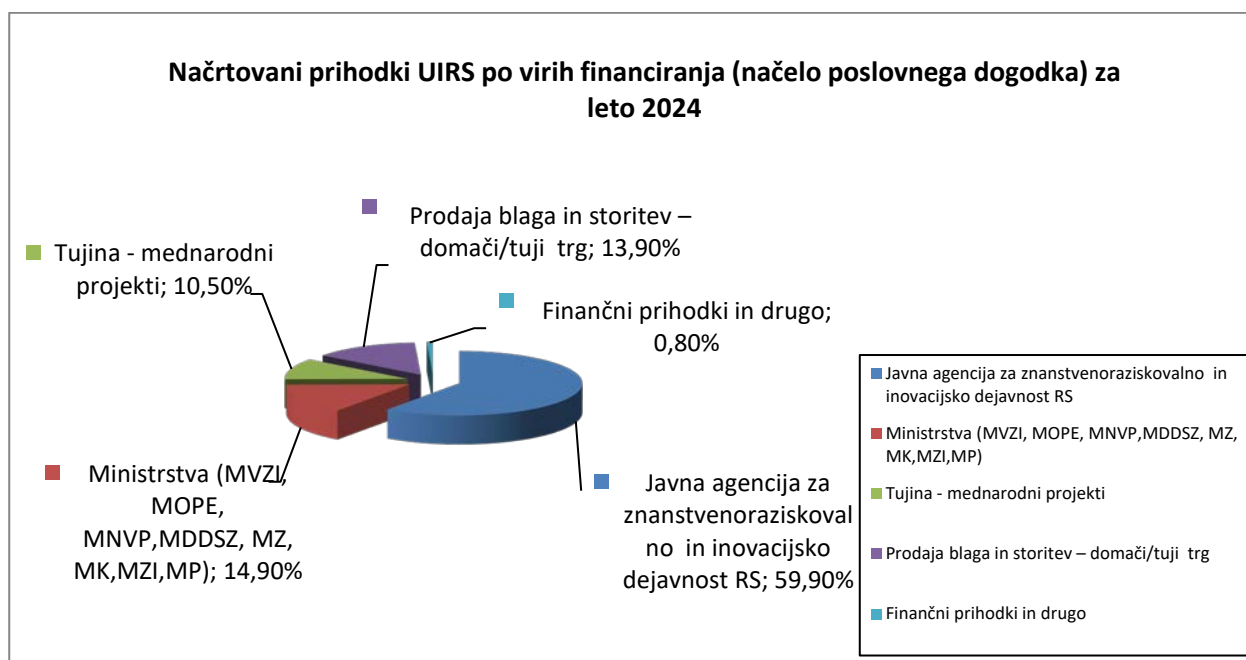
Načrtovani drugi prihodki vključujejo druge nenačrtovane prihodke iz poslovanja.

Razvrstitev načrtovanih prihodkov UIRS **po virih financiranja** (načelo poslovnega dogodka) v obdobju od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Prihodki po financierjih	Znesek v evrih	Delež v odstotkih
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS	1.512.942	59,9
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije	132.633	5,2
Ostala ministrstva (MOPE, MNVP, MZ, MK, MDDSZ, MZI)	245.065	9,7
Tujina (mednarodni projekti, sofinanciranje)	264.260	10,5
Prodaja blaga in storitev – domači/tuji trg	350.000	13,9
Finančni prihodki in drugi prihodki	20.100	0,8
Skupaj prihodki	2.525.000	100,0

Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

Grafikon: Načrtovani prihodki UIRS po virih financiranja (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

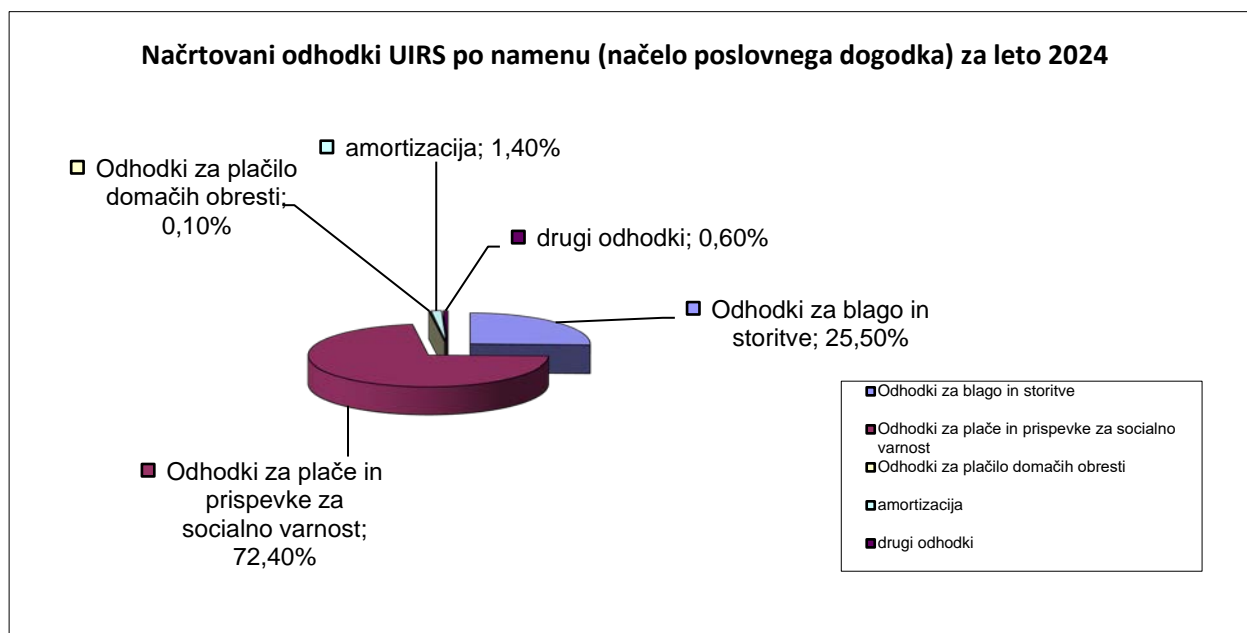
Načrtovani poslovni odhodki v višini 2.517.000 € so za 2,8 % oziroma nominalno za 68.121 € višji od realiziranih v letu 2023.

Temu ustrezno so načrtovani stroški in odhodki po posameznih postavkah:

- načrtovani **stroški materiala in storitev** v višini 642.900 €, ki predstavljajo 25,5 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 131.804 € nižji od realiziranih v letu 2023,
- načrtovani **stroški dela** v višini 1.823.000 €, ki predstavljajo 72,4 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 197.008 € višji od realiziranih v letu 2023,
- načrtovani **stroški amortizacije** v višini 34.000 €, ki predstavljajo 1,4 % odhodkov od poslovanja, so nominalno v enaki višini kot realizirani v letu 2023,
- načrtovani **drugi stroški** v višini 15.000 €, ki predstavljajo 0,6 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 2.618 € višji od realiziranih v letu 2023,

- načrtovani **finančni odhodki in drugi odhodki** v skupni višini 2.100 €, ki predstavljajo 0,1 % odhodkov od poslovanja, so nominalno za 299 € višji od realiziranih v letu 2023 in vključujejo obresti od kratkoročnega kredita pri Ministrstvu za finance, EZR ter druge odhodke.

Grafikon: Načrtovani odhodki UIRS po namenu (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

2.2.5 Načrt prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (po načelu nastanka poslovnega dogodka)

v evrih

Členitev kontov	Namen	Oznaka za AOP	Realizacija 2022 JAVNA SLUŽBA	Realizacija 2022 TRG	Ocena realizacije 2023 JAVNA SLUŽBA	Ocena realizacije 2023 TRG	Finančni načrt 2024 JAVNA SLUŽBA	Finančni načrt 2024 TRG	Primerjava FN JS 2024/realizacija JS 2022	Primerjava FN trg 2024 / realizacija trg 2022	Primerjava FN JS 2024/Ocena realizacije 2023	Primerjava FN trg 2024/o cena realizacije 2023
a	b	c	d	e	f	g	h	$i=g/c*100$	$j=h/d*100$	$k=g/e*100$	$l=h/f*100$	
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	1.889.817	150.293	2.265.037	238.584	2.154.900	350.000	114,0	232,9	95,1	146,7
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	1.889.817	0	2.265.037	0	2.154.900	0	114,0	-	95,1	-
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-

761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	150.293	0	238.584	0	350.000	-	232,9	-	146,7
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	2.105	0	20.753	0	20.000	0	950,1	-	96,4	-
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	0	5	0	2	0	100	-	2.000,0	-	5.000,0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	0	103	0	850	0	0	-	0,0	-	0,0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
del 764	DRUGI PREVREDNOTEVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	103	0	850	0	0	-	0,0	-	0,0
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	1.891.922	150.401	2.285.790	239.436	2.174.900	350.100	115,0	232,8	95,1	146,2
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	564.705	29.646	700.314	74.390	564.182	78.718	99,9	265,5	80,6	105,8
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
460	STROŠKI MATERIALA	673	34.789	2.766	67.099	7.027	34.452	5.548	99,0	200,6	51,3	79,0
461	STROŠKI STORITEV	674	529.916	26.880	633.215	67.363	529.730	73.170	100,0	272,2	83,7	108,6
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	1.252.204	99.545	1.471.849	154.143	1.570.150	252.850	125,4	254,0	106,7	164,0
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	1.010.378	80.321	1.176.145	123.175	1.266.111	203.889	125,3	253,8	107,6	165,5
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	153.845	12.230	182.037	19.064	193.793	31.207	126,0	255,2	106,5	163,7
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	87.981	6.994	113.668	11.904	110.246	17.754	125,3	253,8	97,0	149,1
462	G) AMORTIZACIJA	679	34.108	2.711	31.725	2.275	25.839	8.161	75,8	301,0	81,4	358,7
463	H) REZERVACIJE	680	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
465	J) DRUGI STROŠKI	681	10.265	816	11.208	1.174	12.920	2.080	125,9	254,9	115,3	177,2
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	1.651	131	1.628	170	1.723	277	104,4	211,5	105,8	162,9
468	L) DRUGI ODHODKI	683	5	0	3	0	86	14	1.720,0	-	2.866,7	-
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	79	6	0	0	0	0	0,0	0,0	-	-
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
del 469	OSTALI PREVREDNOTEVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	79	6	0	0	0	0	0,0	0,0	-	-
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	1.863.017	132.855	2.216.727	232.152	2.174.900	342.100	116,7	257,5	98,1	147,4
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	28.905	17.546	69.063	7.284	0	8.000	0,0	45,6	0,0	109,8
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	896	0	900	0	1.000	-	111,6	-	111,1

del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	28.90 5	16.65 0	69.06 3	6.384	0	7.000	0,0	42,0	0,0	109,6
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690- 688)	692	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-

Vir: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov UIRS (načelo poslovnega dogodka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

Delež **načrtovanih prihodkov od poslovanja na področju izvajanja javne službe** v prihodkih od poslovanja znaša v višini 2.174.900 € oziroma 86,1 % (v letu 2023 je znašal 90,5 %), delež **načrtovanih prihodkov od poslovanja na področju tržne dejavnosti** v prihodkih poslovanja pa znaša v višini 350.100 € oziroma 13,9 % (v letu 2023 je znašal 9,5 %).

Odhodke smo med obe dejavnosti razmejili na podlagi vodenja stroškovnih mest in stroškovnih nosilcev. Neposredni in določeni posredni stroški oz. odhodki so že ob nastanku razporejeni na stroškovne nosilce, ki jih povzročajo. Ostali posredni stroški oz. odhodki, ki jih ob nastanku ni mogoče direktno pripisati stroškovnemu nosilcu, pa se na obe dejavnosti pri načrtovanju razporejajo z uporabo ključa oz. merila: delež prihodkov od poslovanja javne oz. tržne dejavnosti v prihodkih iz poslovanja iz preteklega leta.

Urbanistični inštitut RS načrtuje na področju izvajanja javne službe 2.174.900 € celotnih prihodkov in 2.174.900 € celotnih odhodkov. Primerjalno z realizacijo leta 2023 so tako načrtovani prihodki nižji za 4,9 % in načrtovani odhodki nižji za 1,9 % zaradi nižjih stroškov za izvajanje mednarodnih projektov in ciljnih raziskovalnih projektov.

Urbanistični inštitut RS načrtuje na področju izvajanja tržne dejavnosti 350.100 € celotnih prihodkov in 342.100 € celotnih odhodkov ter poslovni izid v višini 8.000 € presežka prihodkov nad odhodki (pred obračunom davka od dohodkov pravnih oseb) oziroma z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb bo presežek prihodkov nad odhodki znašal 7.000 €.

Primerjalno z realizacijo leta 2023 so načrtovani prihodki iz trga višji za 46,2 % in načrtovani odhodki iz trga višji za 47,4 % zaradi višje načrtovanih opravljenih storitev zunanjih izvajalcev Inštituta.

Na podlagi navedenih izhodišč in ocen bo Inštitut za leto 2024 zaključil z izravnanimi prihodki in odhodki na javni službi ter presežkom prihodkov nad odhodki na tržnem delu poslovanja.

Kriteriji oziroma ključni za opredelitev posameznih prihodkov in odhodkov kot tržno dejavnost

Zakon o zavodih dovoljuje, da javni zavodi pod določenimi pogoji, ki so opredeljeni v zakonu, izvajajo poleg javne službe tudi tržno dejavnost.

Urbanistični inštitut RS ima v svojem aktu o ustanovitvi opredeljeno, da za opravljanje svoje dejavnosti pridobiva sredstva iz državnega proračuna za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa, iz državnih razpisov in pogodb za pridobivanje in sprejetje projektov ter iz skladov in donacij iz domačih in mednarodnih virov.

Med prihodke za opravljanje javne službe Urbanistični inštitut RS razvršča pridobljena sredstva iz državnega in mednarodnega proračuna, med tržne prihodke pa razvršča vse pridobljene naloge na domačem in tujem trgu.

Pri razmejevanju odhodkov na tiste, ki se nanašajo na javno službo in tiste, ki se nanašajo na prodajo blaga in storitev na trgu Inštituta, se upošteva načelo, da je potrebno ob nastanku poslovnega dogodka določiti, za kakšno vrsto dejavnosti gre.

Inštitut pridobiva prihodke s področja trga preko javnih razpisov ministrstev, agencij in občin na domačem trgu in preko javnih razpisov za pridobitev mednarodnih projektov znotraj EU kot zunaj EU pod enakimi pogoji kot drugi prijavitelji. Ker javni razpisi in pozivi za leto 2024 še niso v celoti zaključeni, se bodo skozi leto 2024 lahko pojavila odstopanja.

Urbanistični inštitut RS v letu 2024 ne načrtuje investicij v delu, ki se nanašajo na usklajenost z načrtom ravnanja s stvarnim premoženjem Republike Slovenije.

2.2.6 Načrt prihodkov iz proračuna RS za leto 2024 po virih in namenih – javna služba

v evrih

a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
	Prihodki glede na namen	Realizacija 2022	Ocena realizacije 2023	Finančni načrt 2024	Primerjava Finančni načrt 2024/realizacija 2022	Finančni načrt 2024/Ocena realizacije 2023
A+B+C	Prihodki - Skupaj (vrednost mora biti enaka AOP 404 + AOP 419)	1.292.875	1.770.851	1.890.640	146,2	106,8
A.	Vir ARIS	1.197.244	1.516.654	1.512.942	126,4	99,8
A1.	Vsota ISF-O in PSF-O	1.197.244	1.131.620	1.142.092	95,4	100,9
A2.	RSF	0	69.976	73.019	-	104,3
A3.	PNR	0	0	0	-	-
A4.	Ostalo, integralni proračun - vir ARIS	0	315.058	297.832	-	94,5
A5.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)	0	0	0	-	-
B.	Vir: MVZI	0	61.044	132.633	-	217,3
B1.	CRP	0	0	0	-	-
B2.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov - tekoči transferi	0	0	41.856	-	-
B2a	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov - investicijski transferi	0	0	0	-	-
B3.	Investicije in investicijsko vzdrževanje - integralni proračun	0	35.369	0	-	0,0
B4.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)	0	25.675	90.777	-	353,6
B5.	Ostalo – vir MVZI	0	0	0	-	-
C.	Drugi viri državnega proračuna (druga ministrstva, agencije ipd.)	95.631	193.153	245.065	256,3	126,9

Načrtovani poslovni prihodki po načelu denarnega toka iz proračuna RS po virih in namenih – javna služba za leto 2024 so v višini 1.890.640 € in so za 6,8 % višji od realiziranih prihodkov iz proračuna RS za leto 2023.

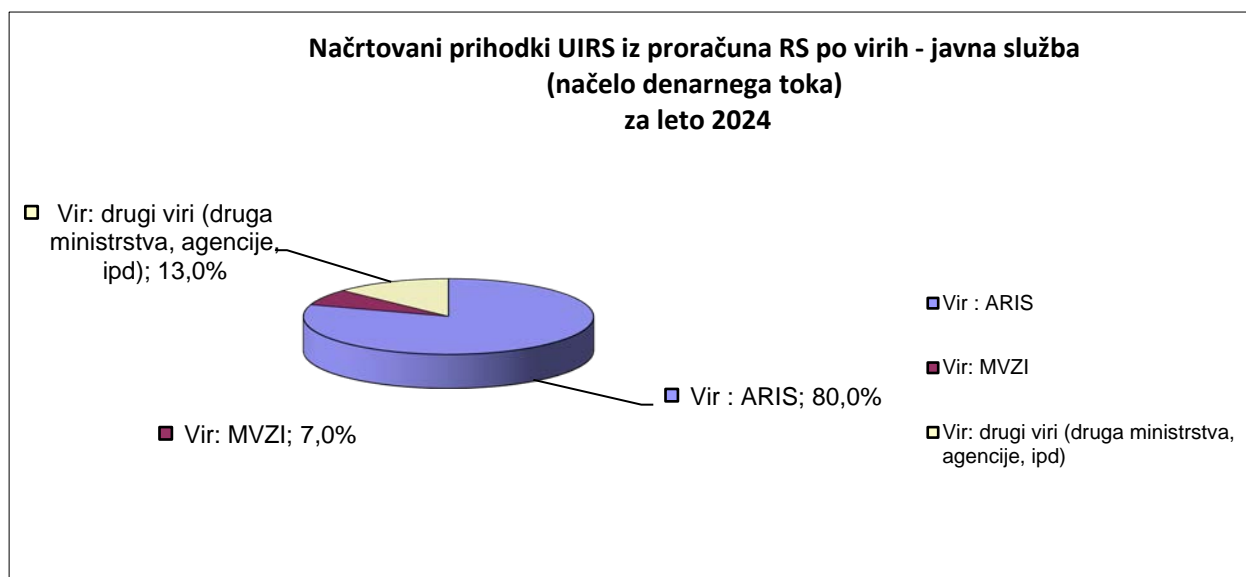
Po virih financiranja so načrtovani prihodki iz proračuna RS za leto 2024 po načelu denarnega toka razdeljeni na:

- prihodke od Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS v višini 1.512.942 €, ki predstavljajo 80,0 % proračunskih prihodkov UIRS za leto 2024,
- prihodki od MVZI za projekt NOO in sredstev za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov v višini 132.633 €, ki predstavljajo 7,0 % proračunskih prihodkov UIRS za leto 2024 in
- prihodke iz drugih virov državnega proračuna (druga ministrstva, agencije, idr.) v višini 245.065 €, ki predstavljajo 13,0 % proračunskih prihodkov UIRS za leto 2024.

2.2.7 Načrtovani drugi viri državnega proračuna (ministrstva, agencije, ipd.) za leto 2024 so:

Ime/Naziv financerja	Finančni načrt za leto 2024	Ime projekta/programa ali št. pogodbe
MNVP	10.000	V2-2390_ Razvoj metod in orodij geografskega analiziranja in GIS modeliranja z uporabo sodobnih tehnologij v podporo prostorskemu planiranju in načrtovanju ter spremljanju prostorskega razvoja
MNVP / MZ	5.000	V5-2232_Priprava kazalnikov za oceno preskrbljenosti naselij z zelenimi površinami za telesno dejavnost v odprtem prostoru
MP	11.250	V5-2255_Kulturna dediščina stavb v lasti RS, v upravljanju MP in v uporabi pravosodnih organov
MP	14.000	V5-2258_Oblikovanje smernic kakovostne zasnove sodobne arhitekture prostorov sodišč
MZI	2.000	V6-2251_Mobilnostna revščina v RS
MZ	31.993	Zelene površine za aktivni življenjski slog, zdrava mesta in občine – Ven za zdravje 3
MOPE/MK	19.035	V5-2358_Metodologija umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetske prenovne stavbe kulturne dediščine
MDDSZ	128.100	Dostopnost - Kontaktna točka
CTK	17.687	Konzorcij CTK - Publikacija Science direct
MSP	6.000	V5-2337_Stanovanjska oskrba v Sloveniji: družboslovna anketa o stanju in trendih
SKUPAJ:	245.065	

Grafikon: Načrtovani prihodki iz proračuna RS po virih – javna služba (načelo denarnega toka) za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024

Vir: Načrt prihodkov iz proračuna RS po virih – javna služba za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

3 Kadrovski načrt

3.1 Število zaposlenih po virih financiranja z obrazložitvijo

Tabela: Načrtovano število zaposlenih na dan 1. 1. 2023 po virih financiranja in podatki na dan 1. 1. 2022

Viri	Načrt 1. 1. 2024	Število zaposlenih 1. januarja posameznega leta (Realizacija 1. 1. 2024)	Dovoljeno ali ocenjeno število zaposlenih 1. januarja naslednje leto (Načrt 1. 1. 2025)
1. državni proračun	0	0	0
2. proračun občin	0	0	0
3. ZZS in ZPIZ	0	0	0
4. druga javna sredstva za opravljanje javne službe (na primer takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)	0	0	0
5. sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	6,09	4,76	5,18
6. nejavna sredstva za opravljanje javne službe	0	0	0
7. sredstva prejetih donacij	0	0	0
8. sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	4,02	3,06	3,33
9. sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19 in 199/21) in iz tretjega odstavka 34. člena ZZDej	0	0	0
10. sredstva iz sistema javnih del	0	0	0
11. sredstva stabilnega financiranja, raziskovalnih projektov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo, odprtost in kakovost v izobraževanju in znanosti	24,89	26,18	28,49
SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH OD 1. DO 11. TOČKE	35	34	37
ŠTEVILO ZAPOSLENIH, KI SE FINANCIRAJO IZ 1., 2., 3. in 4 TOČKE	0	0	0
ŠTEVILO ZAPOSLENIH, KI SE FINANCIRAJO IZ 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. TOČKE	35	34	37

3.2 Preglednici s kadrovsko strukturo zaposlenih po plačnih podskupinah in trajanju zaposlitve

Preglednica: Zaposleni po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 31. 12. 2023 in načrt na dan 31. 12. 2024 v osebah

	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2023 (v osebah)			Načrt števila zaposlenih na dan 31. 12. 2024 (v osebah)		
	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj
POSLOVODNI ORGANI (DM plačne skupine B)	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
RAZISKOVALCI (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017003, H018001 in brez zaposlenih po 147. členu ZDR-1)	0,0	19,0	19,0	0,0	19,0	19,0
RAZISKOVALCI – dopolnilni delovni čas (147. člen ZDR-1) (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017003, H018001)	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
MLADI RAZISKOVALCI (DM H017002, H017003 IN H018001)	2,0	0,0	2,0	3,0	0,0	3,0
STROKOVNI SODELAVCI (DM plačne podskupine H2)	2,0	4,0	6,0	4,0	4,0	8,0
STROKOVNI DELAVCI (DM plačnih skupin oz. podskupin J1 in drugih, ki niso vključena drugam)	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0
ADMINISTRATIVNI DELAVCI IN OSTALI STROKOVNO TEHNIČNI DELAVCI (DM plačne podskupine J2 in J3)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SKUPAJ	6,0	28,0	34,0	9,0	28,0	37,0

Preglednica: Zaposleni po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 31. 12. 2023 in načrt na dan 31. 12. 2024, v FTE

	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2023 (v FTE)			Načrt števila zaposlenih na dan 31. 12. 2024 (v FTE)		
	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj
POSLOVODNI ORGANI (DM plačne skupine B)	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
RAZISKOVALCI (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017003, H018001 in brez zaposlenih po 147. členu ZDR-1)	0,0	18,5	18,5	0,0	18,5	18,5
RAZISKOVALCI – dopolnilni delovni čas (147. člen ZDR-1) (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017003, H018001)	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
MLADI RAZISKOVALCI (DM H017002, H017003 IN H018001)	2,0	0,0	2,0	3,0	0,0	3,0
STROKOVNI SODELAVCI (DM plačne podskupine H2)	1,5	3,5	5,0	1,5	3,5	5,0
STROKOVNI DELAVCI (DM plačnih skupin oz. podskupin J1 in drugih, ki niso vključena drugam)	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0
ADMINISTRATIVNI DELAVCI IN OSTALI STROKOVNO TEHNIČNI DELAVCI (DM plačne podskupine J2 in J3)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SKUPAJ	5,5	27,0	32,5	6,5	27,0	33,5

3.3 Obrazložitev kadrovskega načrta

Na Urbanističnem inštitutu RS je na koncu leta 2023 zaposlenih 33 delavcev (od tega dve zaposlitvi za 50% delovnega časa). Od tega je 22 raziskovalcev, 6 strokovnih sodelavcev, direktor in 5 strokovno administrativni delavci. Izobrazbena struktura raziskovalcev UI je naslednja: 13 doktorjev znanosti, 2 magistra, 16 z visokošolsko in 2 s višješolsko izobrazbo.

UIRS ima Sistemizacijo delovnih mest usklajeno z zakonodajo. Zaposleni so razporejeni na delovna mesta v skladu z delovnimi zadolžitvami in izkušnjami in potrebami glede izvajanja nalog/projektov (domaćih in mednarodnih). Število sistemiziranih delovnih mest ni enako številu zaposlenih, temveč je sistemiziranih mest več, zaradi interdisciplinarne dejavnosti UIRS ter zaradi pridobivanja projektov skozi vse leto. UIRS mora odvisno od števila pridobljenih projektov, po potrebi za določen čas (čas trajanja projekta) zaposliti določeno število delavcev, ki imajo lahko zelo različno izobrazbo.

Kadrovski načrt Inštituta se prilagaja količini dela oziroma pridobljenim nalogam in projektom ter letnim finančnim načrtom. V letu 2024 se en sodelavec upokoji in v ta namen bomo na izpraznjeno delovno mesto zaposlili novega sodelavca/ko. Stabilno financiranje nam omogoča, da tudi v letu 2024 zaposlimo mladega raziskovalca/ko. Če bomo v dogovoru z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vzpostavili nacionalno svetovalno-informacijsko točko, ki bo na enem mestu ponujala celovite informacije, gradiva in kontakte za pomoč in svetovanje glede vseh vidikov obveznosti zagotavljanja dostopnosti objektov v javni rabi za ljudi z invalidnostmi, posebej za zavezanca po ZIMI, bomo zaposlili dodatno osebo, ki bo zadolžena za vzpostavitev in izvajanje dela na kontaktni točki. V kolikor bi tokom leta pridobili še dodatne projekte, ki jih imamo v prijavi, bomo zaposlili še enega ali dva dodatna strokovna sodelavca/ki.

Ljubljana, dne 30. 1. 2024

direktor UIRS

dr. Igor Bizjak

Priloge:

- Excelova datoteka "PD24_RD"
- Excelova datoteka "PD24_invest"
- Excelova datoteka "FN_24"
- Cilji prejemnika stabilnega financiranja